

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Bakıda kafedə
qanlı dava:
bir gənc
həyatını
itirdi
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 6 mart 2017-ci il Bazar ertəsi № 50 (6664) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Bakı-Tehran əlaqələrində mühüm gəlişmə

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev İrana səfər etdi; vacib sənədlər imzalandı; prezidentlərdən önəmli açıqlamalar...

yazısı səh.3-də

Azərbaycana 900 terrorçu təhlükəsi - təhlükəsizlik eksperti deyir ki...

yazısı səh.6-da

8 mart bahalaşması başladı - əməkdaşımızın dükan-bazardan qeydləri

yazısı səh.14-də

Rusiyanın Qarabağ üçün ən optimal "həll formulu"

yazısı səh.11-də

Neft hansı həddədək bahalaşacaq - 2017-ci ilin proqnozu

yazısı səh.12-də

Sərkisyanın müharibə xofu, erməni ekspertin Yevlax xülyası

yazısı səh.4-də

Bu həftə tarixi görüş reallaşır: Ərdoğan Rusiyaya gedir, əsas gözlənti nədir?

yazısı səh.9-da

Ölkədəki son qalmaqallı həbslər nə vəd edir? - rəylər

yazısı səh.4-də

Türk birliyində "xaric oxuyan" Qırğızıstan...

yazısı səh.13-də

ABŞ Azərbaycana maliyyə yardımını azaldır

yazısı səh.12-də

Plastik əməliyyatlar beyni qocaldır - alimlərdən xəbərdarlıq

yazısı səh.16-da

Ermənistanı təcrid edən layihələr - düşmən "ofsayt" da

İRƏVANA QARŞI BAKININ "DƏMİR AT" GEDİŞİ: İŞĞALÇININ BLOKADASI GÜCLƏNİR

Təcavüzkar ölkə üçün şans qapıları bir-bir qapanır; anti-Ermənistan layihəsinə Pakistan da qoşulacaq; bu gün İran və Azərbaycan dəmir yollarının birləşməsinin rəsmi açılış mərasimi olacaq - İrəvan fiaskoda...

yazısı səh.8-də

Eldar Mahmudova biət etmiş məmurlar - siyahıda kimlər var?

MTN çetəsinin iş adamlarına divan tutmasının yeni detalları "Yeni Müsavat" da...

yazısı səh.10-da

Fəzail Ağamalı

Fəzail Ağamalıdan Arif Rəhimzadəyə sərt etiraz

yazısı səh.7-də

Ərəstun Orulu: "Məni dəfələrlə öldürtmək istəyiblər"

yazısı səh.5-də

Əliməmməd Nuriyev

Əfv Komissiyasının üzvü kimlərin əfv düşəcəyindən danışdı

yazısı səh.4-də

6 mart 2017

Qənirə Paşayeva türk şəhid ailələrini ziyarət etdi

“Dağlıq Qarabağ problemi, Xocalı soyqırımı” mövzusunda konfrans keçirmək üçün Ankaraya səfər edən Avrasiya Beynəlxalq Araşdırmalar İnstitutu İB-nin sədri, deputat Qənirə Paşayeva Ankara Pursaklar bələdiyyə başqanı Səlcuq Çetinlə görüşüb.

Axar.az xəbər verir ki, onun Ankara Pursaklarda Qarabağ Parkı təklifinə həssaslıqla yanaşan bələdiyyə başqanı bu təşəbbüsün gerçəkləşəcəyini deyib. Görüş zamanı Q.Paşayeva ölkəmizin tarixi, mədəniyyəti, Qarabağ hadisələri, Xocalı soyqırımı həqiqətləri ilə bağlı geniş məlumat verib. Səlcuq Çetinlə Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin daha da inkişafı istiqamətində, özəlliklə gənc nəsillərimizə ortaq tarixi və mədəniyyətinin öyrədilməsinin vacibliyi ilə bağlı müzakirələr aparılıb.

Q.Paşayeva Azərbaycanla Türkiyənin bəzi şəhərlərinin və bələdiyyələrinin qardaş şəhərlər və bələdiyyələr olduğunu bildirərək, Ankara Pursakların da Azərbaycan bölgələrindən biri ilə qardaş olaraq görmək istədiyini dilə gətirib. Səlcuq Çetinlə bələdiyyəyə rəhbərliyi dövründə Azərbaycanla bütün istiqamətlərdə əməkdaşlığın inkişafına xüsusi önəm və diqqət edəcəyini deyib. O, həmçinin qardaş bələdiyyələr məsələsi ilə də bağlı addımlar atılacağına bildirib.

Səlcuq Çetinə Azərbaycan tarixi, mədəniyyəti və Qarabağ həqiqətləri ilə bağlı materiallar təqdim edən Q.Paşayeva bələdiyyə başqanını Azərbaycana dəvət edib. Q.Paşayeva Ankara Pursaklarda həmçinin fəal gənclər və qadın təşkilatları ilə də görüşüb, yerli KİV-lərə geniş müsahibələr verib və suallarını cavablandırıb. Deputat bələdiyyə başqanının müşayiəti ilə bəzi şəhid ailələrini də ziyarət edib, başsağlığı diləyib.

Tanınmış politoloqa ağır itki üz verib

Tanınmış politoloq, sabiq dövlət müşaviri Qabil Hüseynliyə ağır itki üz verib. Onun qardaşı, 1952-ci il təvəllüdü Qədir Hüseynov dünyasını dəyişib. Qabil Hüseynlinin “Yeni Müsavat”a verdiyi məlumata görə, mərhum xərçəng xəstəliyindən əziyyət çəkirmiş.

Dəfn mərasimi martın 6-da, saat 14:00 radələrində Tərtər rayonunun Seydimli kəndində olacaq.

Mərhum Allahdan rəhmət, yaxınlarına baş sağlığı diləyirik. **MAĞRUR**

Bu gün axşam yağış yağacaq

Martın 6-da respublika ərazisində gözlənilən hava şəraiti açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumata görə, bu gün Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir.

Lakin gecə bəzi yerlərdə çiskinli yağış yağacağı ehtimalı var. Mülayim şimal-qərb küləyi gündüz şimal-şərq küləyi ilə əvəz olunacaq. Havanın temperaturunun yarımada gecə 3-5° isti, gündüz 8-12° isti, Bakıda gecə 3-5° isti, gündüz 8-10° isti olacağı gözlənilir.

Azərbaycanın rayonlarında da hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gecə və səhər bəzi şərq rayonlarında yağintılı olacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq, şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 2-7° isti, gündüz 9-14° isti, dağlarda gecə 3° şaxtadan 2°-dək isti, gündüz 5-10° isti olacağı gözlənilir.

“Qaya Mətbuat Yayımı” MMC!

- **İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:**
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;

**Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan
“Yeni Müsavat” - 0.60 AZN
və bundan əlavə 2500 adda yerli
və xarici nəşrlər.**

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.

**Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:
Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22**

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Şəhidimizin cibindən sevgilisinə yazdığı şeir çıxdı

Cəbhənin Ağdam rayonu istiqamətində düşmən təxribatının qarşısını alarkən qəhrəmancasına şəhid olmuş, Qazax rayon Daş Salahlı kənd sakini, 1997-ci il təvəllüdü Süleymanov Süleyman Elçin oğlunun hərbi geyiminin cibindən sevgilisinə yazdığı şeir tapılıb.

Şərq az həmin şeiri təqdim edir:

Sevgilim, götür, bu şəklimi saxla yadigar

Bəlkə bu şəklim sonuncu oldu

Yolumu gözləmə, mən ki əs-gərəm.

Bəlkə də qismətim şəhidlik oldu.

Avropa qaçqınları Gürcüstana köçürmək istəyir

Avstriyanın xarici işlər naziri, ATƏT-in icraçı sədri Sebastyan Kurts Gürcüstana qaçqınlar üçün mərkəz yaradılmasını təklif edib. S.Kurt bunu Almaniyada Xristian-Demokrat Partiyasının üzvü Yens Span ilə “Bild” qəzetinə birgə müsahibəsində bildi-rib.

S.Kurts deyib ki, Avropa İttifaqı sərhədlərindən kənarında BMT Qaçqınlar üzrə BMT Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığı ilə birgə fəaliyyətin həyata keçiriləcəyi qaçqınlar üçün mərkəz yaradılmalıdır. “Əsas odur ki, Avropaya qeyri-legal yolla gəlməyə çalışan insanlar həmin mərkəzə göndərilə bilsin. Belə mərkəzlər Gürcüstana, Misir, yaxud Qərbi Balkan ölkələrində yaradıla bilər”.

S.Kurts qaçqınlar üçün Aralıq dənizi marşrutunun bağlanılması olduğunu vurğulayıb. Y. Span isə bildirib ki, Avropa İttifaqı Şimali Afrika ölkələri ilə Türkiyə ilə olduğu kimi miqrasiya sazişi imzalanmalıdır (APA).

İrəvan Tiflisdən “nəfəslik” istəyir

Ermənistanın baş naziri Karen Karapetyanın Tiflisə səfərindən sonra Gürcüstana hökumətinin işğal olunmuş Abxaziyadan Ermənistanla gedən dəmir yolunu açma biləcəyi barədə yazmışdır. Xəbəri öləndə əsas gürücü müxalifəti hökuməti saxtakarlıqda ittiham edib. Gürcüstana Baş nazirinin müavini Kaxa Kaladze isə dəmir yolunun açılışı barədə məlumatları təkzib edib.

O iddia edib ki, Karapetyanın səfəri zamanı Abxaziya dəmir yolunun açılışı barədə danışıqlar aparılmayıb. Rəsmi məlumatlara görə, görüş çərçivəsində tərəflər hansısa önəmli anlaşma imzalamayıblar. Ancaq istənilən halda işğalçı ölkə rəsmisinin Gürcüstana səfər etməsi və bu cür xəbərlərin yayılması Azərbaycan tərəfinin narahatlığına səbəb olub. Çünki səfər təcavüzkar ölkənin izolyasiyadan çıxması üçün növbəti cəhdi kimi qiymətləndirilir.

Bu barədə Şərq.az-a danışıq politoloq Tofiq Abbasov deyib ki, neçə illərdir ki, işğalçı dövlət qonşu Gürcüstana yaxınlaşmağa, özünə “nəfəslik” açmağa çalışır, ancaq indiyə kimi bunu reallaşdırma bilmir: “Siyasi cəhətdən bir neçə tərəflərin maraqları toqquşur. Burada Ermənistan və Gürcüstana yanaşı, Rusiyanın, eyni zamanda özünü “müstəqil” elan etmiş Abxaziyanın da maraqları var. Digər tərəfdən sözügedən dəmir yolunun bərpası üçün xeyli vəsait tələb olunur. Dəmir yolunun bərpası Gürcüstana müəyyən iqtisadi dividend gətirərsə də, nəzərə almaq lazımdır ki, bu dövlət Azərbaycanın strateji müttəfiqidir. Ölkələrimiz arasında sıx əməkdaşlıq var. Rəsmi Tiflis çox gözəl bilir ki, onların dəmir yolunu bərpa etməsi və işə salması Azərbaycanı çətinləşdirəcək. Ona görə də Bakının maraqlarını gözərd etməyə tələsmir. Onu xatırladım ki, zamanında tərəflər buna cəhd ediblər. Amma Azərbaycanın sərt etirazından və xəbərdarlığından sonra məsələ gündəmdən düşüb. Hələlik Rusiya da məsələdə fəallıq nümayiş etdirmir. Aktivlik edən sadəcə Ermənistandır”.

Tofiq Abbasov

Bakıda qorxunc qəza: “Lukoil”in qarşısında iki maşın toqquşub yandı

Paytaxtda Bakıxanov bazarından üzü “Neftçilər” metrostasiyasına gedən yolda ağır yol qəzası baş verib.

Avtosfer.az xəbər verir ki, “Toyota” markalı, 90 ZC 130 dövlət nömrə nişanlı avtomobilə “BMW” markalı avtomobil “Lukoil” yanacaq doldurma məntəqəsinin qarşısında toqquşub. Toqquşmadan sonra “Toyota”nın mühərrik yerində yanğın baş verib. Daha sonra yanğın “BMW”yə keçib.

Hadisə yanacaq doldurma məntəqəsinin yaxınlığında baş verdiyi üçün təhlükəli anlar yaşanıb. Partlayış baş verməməsi üçün yanacaq doldurma məntəqəsinin işçiləri yanğının qarşısını almağa çalışıblar.

Tamerlan Musayev dördüncü dəfə təyyarə partlatmağa cəhd edib

İsveç hökumətinin qənimti kimi tanınan Tamerlan Musayev yenə gündəmə gəlib. O, çərşənbə günü, martın 1-də Stokholmdan Tailandın Phuket adasına uçmalı olan səfərinə təyyarəsində bomba yerləşdirdiyi barədə xəbər verib. Bundan sonra təyyarədəki 300 səfərçi təxliyyə edilib.

Virtualaz.org “Aftonbladet” nəşrinə istinadən xəbər verir ki, təyyarədə partlayıcı qurğunun yerləşdirilməsi barədə xəbər son anda daxil olub. Təyyarədə zəruri yoxlama tədbirləri aparıldıqdan sonra hava gəmiyi bir neçə saatlıq gecikmə ilə Tailanda yola düşüb.

Rusiya vətəndaşı, Sankt-Peterburq sakini Tamerlan Musayevin adı 1993-cü ildə məşhurlaşmışdır. O, Tümdən Sankt-Peterburqa uçan təyyarəni İsveç qaçqını və İsveç hökumətindən siyasi sığınacaq istəyib. Lakin İsveçlilər cinayətkarı Rusiyaya təhvil veriblər. 9 il 6 ay həbsdə qalmış T.Musayev ömrünün qalan illərini İsveç hökumətindən qısa əlaqə keçirəcəyini söz verib.

Çərşənbə günü baş vermiş hadisə məşhur “təyyarə canisi”nin 4-cü analogi addımıdır - o, hər dəfə təyyarələrdə bomba olması ilə bağlı xəbərlər verir.

“Mən indi Amsterdambadım. Telefonun akkumulyatorunu da söküüb yerə qoymuşam ki, polis yerimi bilməsin. Stokholm təyyarəsində bomba barədə xəbəri mən vermişəm, - bu sözlər Tamerlan Musayevin “Aftonbladet” nəşrinə ünvanladığı elektron məktubundadır.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev martın 5-də İrana rəsmi səfər edib. Səfər çərçivəsində Azərbaycan və İran prezidentləri arasında məhdud tərkibdə təkbətək görüş olub. Bundan sonra İlham Əliyevin və Həsən Ruhani-nin nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə görüşü olub.

APA-nın məlumatına görə, Ruhani geniş tərkibli görüşdə deyib ki, prezident İlham Əliyevi və onu müşayiət edən nümayəndə heyətini görməyə çox şadır: "Ümid edirəm ki, bu başlanğıc bizim əlaqələrimizə daha yaxşı töhfə verəcək. Məmnunluqla qeyd etmək istəyirəm ki, ötən illərdə iki ölkə, iki dövlət arasındakı əlaqələr sürətlə inkişaf edərək genişləniş. Bu da göstərir ki, biz gələcəyə ümidlə baxmalıyıq".

Prezident İ.Əliyev ilk növbədə dəvətə, ona və nümayəndə heyətinə göstərilən qonaqpərvərliyə görə İran prezidentinə minnətdarlıq edib: "İran-Azərbaycan əlaqələrinin uğurla inkişafı bizi çox sevindirir. Son bir neçə il ərzində bu əlaqələr, deyə bilərlərəm ki, ən yüksək zirvəyə qalxıb. Bir çox önəmli məsələlər öz həllini tapıb və bu gün İran-Azərbaycan əməkdaşlığı demək olar ki, bütün sahələri əhatə edir. Bizim əlaqələrimiz tarixə əsaslanır. Bu əlaqələr dostluq, qardaşlıq əlaqələridir və prezidentlər səviyyəsində görüşlərimiz, nazirlərin görüşləri ümumi işimizə böyük töhfədir".

Geniş tərkibdə danışıqlar başa çatdıqdan sonra hər iki ölkə prezidentinin iştirakı ilə sənədlərin imzalanması mərasimi olub. "Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası və İran İslam Respublikasının İqtisadi Məsələlər və Maliyyə Nazirliyi yanında Maliyyə Monitorinqi İdarəsi arasında cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın ləqəlləşdirilməsinə və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu",

"Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti ilə İran Dəmir Yolları Şirkəti arasında dəmir yolu əlaqəsinin birləşdirilməsinə dair Anlaşma Memorandumu" imzalanıb.

İ.Əliyev və H.Ruhani görüş çərçivəsində mətbuat konfransı keçiriblər. Dövlət başçısı çıxışında Azərbaycan-İran əlaqələrinin sürətli inkişafından söz açıb: "Qardaş İran torpağında yenidən olmağımızdan çox məmnunam. Bu mənim son üç il ərzində İran İslam Respublikasına üçüncü səfərimdir. Bütünlükdə, son üç il ərzində cənab prezident Ruhani ilə səkkiz dəfə görüşmüşəm.

Bakı-Tehran əlaqələrində mühüm gəlişmə

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev İrana səfər etdi; səfər çərçivəsində vacib sənədlər imzalandı; prezidentlərdən önəmli açıqlamalar...

Bu göstərir ki, İran-Azərbaycan dostluq, qardaşlıq əlaqələri çox uğurla və sürətlə inkişaf edir. Bizim əlaqələrimiz qədim tarix, mədəniyyət və ortaq din əsasında qurulub. Siyasi əlaqələrimiz yüksək səviyyədədir, bütün beynəlxalq təşkilatlarda bir-birimizi dəstəkləyirik. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycan ərazi bütövlüyü, suverenliyi əsasında həll olunması istiqamətində mövqeyinə görə İran İslam Respublikasına minnətdarlığımızı bidirmək istəyirik. Bu mövqə beynəlxalq prinsiplərə, qanuna və ədalətə əsaslanır. Ötən il bizim ticarət dövriyyəimiz 70 faizdən çox artıb. Bu, əldə edilmiş razılaşmaların nəticəsidir. Bütün imzalanmış sənədlər həyatda öz əksini tapır və reallaşır. Təkcə keçən il mənim İrana və prezident Ruhani-nin Azərbaycana səfərləri çərçivəsində 18 sənəd imzalanmışdır. Bu gün əlavə iki sənəd imzalanmışdır. Bu, əlaqələrimiz üçün möhkəm hüquqi baza yaradır. İran tərəfi Azərbaycana sərmayə qoymağa başlayıb. Buna görə də minnətdarıq. Eyni zamanda, prezident Ruhani-nin qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan da Rəşt-Astara dəmir yolunun çəkilişi üçün böyük həcmdə maliyyə resurslarını səfərbər edib. Mən bir il bundan əvvəl bu salonda qeyd etmişdim ki, 2016-cı ildə Azərbaycan öz dəmir yolunu Azərbaycan-İran sərhədinə qədər çəkəcək. Biz buna nail olduq, bu, artıq reallıqdır. Hətta Astaraçay üzərində dəmir yolu körpüsü tikilib, is-

tismara verilib. Bu günlərdə birinci qatar artıq sərhədi yeni tikilmiş körpü vasitəsilə keçib".

Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, Azərbaycan və İranın birgə icra etdiyi "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizi tarixi hadisədir: "Bu layihə eyni zamanda regional əməkdaşlıq məsələlərinə mühüm töhfə verir. İndi regionda üçtərəfli formatların sayı çoxalır. Energetika sahəsində böyük uğurlar əldə olunub. Biz elektrik xətlərimizi birləşdirdik və indi mübadilə aparılır. Neft-qaz sektorunda əməkdaşlıq üçün yaxşı imkanlar var. İran şirkəti "Şahdəniz-2" layihəsinin fəal iştirakçısı və sərmayədarıdır. Xəzər dənizində müştərək neft-qaz əməliyyatlarının həyata keçirilməsi üçün bu gün geniş fikir mübadiləsi aparılıb. Xüsusilə müştərək iqtisadi komissiyanın fəaliyyətini qeyd etmək istəyirəm. Komissiya çox fəal işləyir və prezidentlərin bütün göstərişlərini vaxtılı-vaxtında və yüksək səviyyədə icra edir. Bu il Azərbaycanda "İslam Həmrəyliyi ili" elan edilib. Bu, təkcə idman yarışını olma-yaq, həm də İslam aləminin

müzakirələrimiz olub. Bu gün də bu müzakirəni davam etdirdik. Qərara alındı ki, iki ölkənin neft nazirləri razılıq əldə olunana kimi müzakirəni davam etdirlsinlər. Görüşdə həmçinin regionda baş verən proseslər müzakirə olundu. İran bütün ölkələrin ərazi bütövlüyünə hörmətlə yanaşmağın zəruriliyini vurğulayıb. Ümid edirik ki, Qarabağ münaqişəsi də öz həllini tapacaq".

Müstəqil politoloqlar ölkə başçısının İran səfərinin Azərbaycan üçün region və Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində əhəmiyyətli olacağını vurğulayırlar. Xüsusilə, ötən ilin sonunda H.Ruhani-nin İrevana səfərinin ölkəmizdə ciddi etirazla qarşılanması və bundan sonra İ.Əliyev-in Tehran səfərinin reallaşmasının düşmən ölkəyə ciddi mesaj oldu-

miləri və din xadimləri Azərbaycan-İsrail münasibətlərini açıq şəkildə tənqid edirlər. Belə olan halda bizim rəsmilərin də İran-Ermənistan əlaqələri haqqında tənqidi fikirlər söyləmək hüququ var. Misal üçün, İlham Əliyev-in İrana səfərindən bir gün əvvəl qonşu ölkənin televiziya kanallarından biri skayp vasitəsilə mənəndən müsahibə aldı və iki ölkə arasındakı

münasibətləri qiymətləndirməni xahiş etdi. İlham Əliyev-in qonşu ölkəyə səfərin əhəmiyyəti haqqında danışdıqdan sonra İran tamaşaçıların diqqətinə bunu çatdırmağı özümə borc bildim: "İranla Azərbaycan arasında iqtisadi münasibətlər inkişaf edir, birgə layihələr reallaşır, ancaq siyasi dairələrimizin və cəmiyyətimizin qonşu ölkədən başqa gözləntisi var: Dağlıq Qarabağ məsələsində İrandan, siyasi və dini dairələrdən real dəstək gözləyirik, Azərbaycan torpaqlarının işğalına, məscidlərin dağıdılmasına etirazınızı gözləyirik. Bildirin bu etirazı Ermənistan rəsmilərinə! Azərbaycan ərazi bütövlüyünə sözde və əməldə dəstək lazımdır. İran bunu edərsə, ikili münasibətlər daha çox inkişaf edər". Bu bizim İran hakimiyyətinə, din xadimlərinə

Elxan Şahinoğlu: "İlham Əliyev iranlı həmkarı Həsən Ruhani ilə ümumi dil tapa bilib"

birlişməsi deməkdir. Əminəm ki, İran idmançıları bu yarışlarda böyük uğur qazanaraq yüksək pillələrə qalxacaqlar".

H.Ruhani deyib ki, ötən 3 il ərzində iki ölkənin əlaqələri həm siyasi və həm də mədəniyyət sahəsində çox inkişaf edib: "İki ölkə arasında tranzit sahəsində də əməkdaşlıq yaxşı səviyyədə qurulub və Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizi bu əlaqələrin qurulmasında böyük rol oynayır. İki ölkə neft sahəsində də əməkdaşlıq edir. İran neft mübadiləsi sahəsində Azərbaycanla əməkdaşlıq etməyə hazırdır. Yeni İran nefti Xəzər dənizində təhvil alsın və İranın cənubunda dünya bazasına çıxarsın. Biz görüşdə ekologiya, Xəzər dənizində ətraf mühitin qorunması, Xəzər dənizi ölkələrin əldə etdiyi razılıqların icrası üçün davamlı əlaqələr qurmaq və Xəzər ekoloji təmizliyini qorumaq məsələlərini müzakirə etdik. Xəzər dənizində neft yataqlarının birgə işlədilməsi ilə bağlı çoxlu

ğu qeyd olunur. Bu səfərin Ermənistanda ciddi narazılıq yaradacağını indidən təxmin etmək elə də çətin deyil.

Politoloq Elxan Şahinoğlu dövlət başçısının tarixi səfəri ilə bağlı bunları dedi: "Azərbaycan və İran prezidentləri son 3 ildə artıq 8-ci dəfə görüşürlər. Bu müsbət dinamikadır. Azərbaycan-İran münasibətləri tarixində belə yüksək dinamika ilk dəfədir qeydə alınır. Hiss olunur ki, prezident İlham Əliyev iranlı həmkarı Həsən Ruhani ilə ümumi dil tapa bilib. İranla Azərbaycan arasında iqtisadi əlaqələr həcmi getdikcə artır. Siyasi təmasların və iki ölkə arasında iqtisadi-ticarət əməkdaşlığının həcmi atmasına baxmayaraq Azərbaycan hakimiyyəti, müxtəlif siyasi dairələr və cəmiyyət Tehranın işğalçı Ermənistanla əlaqələrindən narahatdır. Doğrudur, rəsmi görüşlərdə bu məsələ qabardılmır. Çünki kiminlə necə əlaqə qurmaq İranın daxili işidir. Ancaq bəzən İran rəs-

və cəmiyyətinə daimi mesajımız olmalıdır".

Politoloq Ermənistanda İ.Əliyev-in İran səfərinə qısqançılıqla yanaşıldığını da vurğuladı: "Ermənistan hakimiyyəti İlham Əliyev-in İrana səfərinə qısqanc yanaşır, mediası bu haqda heç nə yazmır. Bunun obyektiv səbəbi var. İran nə qədər Ermənistanı ayaqda tutmağa çalışsa da, real olaraq Azərbaycanla iqtisadi və ticarət əlaqələrindən fayda qazanacaq. Azərbaycanın resursları İranı cəlb edir. Ermənistanın nə resursu var ki, İrana nə təklif etsin? Ermənistanda həm də ondan qorxurlar ki, bir gün İran hakimiyyətinin Azərbaycanla yanaşmağının nəticəsi olacaq. İranda yaşayan 30 milyona yaxın azərbaycanlı bir gün Ermənistanın qorxulu yuxusuna çevrilə bilər. İranda yaşayan azərbaycanlılar bir gün İranda əsl söz sahibinə çevrilsələr, Tehranın Ermənistanla sıx əlaqələrinə seyri qalmayacaqlar".

Sərkisyanın müharibə xofu, erməni ekspertin Yevlax xülyası

“Ermənistanın növbəti hədəfi Yevlax və Sabirabad olmalıdır” deyən Şirinyan kimlərin xəstə təfəkkürü haqda

Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanın Azərbaycana qarşı növbəti “xox” gəlməsi, deyəsən, bəzi erməniləri əməllicə eyforiyaya salıb. Bunu onların havadarlarının, habelə bəzi yerli ekspertlərin rəylərindən görmək olar.

Xatırladaq ki, Sərkisyan ötən həftə Xarici İşlər Nazirliyində diplomatik korpusun nümayəndələri ilə görüş zamanı Azərbaycanın müharibə variantına gedəcəyi halında Ermənistanın əlində olan hərbi arsenalın istifadə edəcəyini bildirdi. Onun bu bəyanatını qatı ermənipərəst publisist, Rusiya beynəlxalq hüquq assosiasiyasının üzvü Dvornikov öz ələmində Bakıya və beynəlxalq aləmə verilən xəbərdarlıq signalı, vasitəçilərə isə Azərbaycana təsir göstərməklə bağlı tələb kimi dəyərləndirib.

“Təkcə diplomatlar və hərbi ekspertlər deyil, jurnalistlər və müxtəlif ictimai strukturların nümayəndələri Azərbaycanın situasiyanı hərbi toqquşmaya qədər aparmaq istəyini görür. Bant qoxusu həm Moskvaya, həm də dünyanın bir çox paytaxtına gedib çıxır. Bir çox dəyərləndirmələrə görə, yeni irimiqyaslı əməliyyatlar yaxın aylarda başlaya bilər. Serj Sərkisyanın bu çağırışı həm də vasitəçilərə Azərbaycana təsir göstərməsi üçün bir tələbdir” - Dvornikov iddia edib.

Bununla da əslində rusiyalı ekspert Sərkisyanın müharibə xofunu ortaya qoyub. Bu da haqlı xofdur, çünki böyük müharibə nəticəsində “Ermənistan” adlı qondarma dövlətdən heç nə qalmayacaq. Bunu erməni politoloq Levon Şirinyan da etiraf edir. Lakin öncə o, “havaya” girərək, Sərkisyanın məlum bəyanatını Azərbaycana qarşı hücum siyasətinin başlanğıcı kimi qiymətləndirib.

Şirinyan bu bəyanata yalnız Dağlıq Qarabağ ətrafında gedən hadisələrin inkişafı çərçivəsində deyil, həm də Ermənistanın Rusiya və Qərblə yeni, daha geniş xarici siyasət kontekstində yanaşır. Onun fikrincə, Serj Sərkisyan bütün dünyaya səslənməklə rəsmi İrəvanın problemin həllində təkcə Rusiyaya güvənmədiyini göstərmək istəyib: “Görünür Ermənistan apreləndən sonra Rusiyaya artıq əvvəlki kimi bel bağlamır”.

Daha sonra o, Ermənistanın Azərbaycanla savaşamaq üçün resurslarının olmadığını da etiraf edib: “Azərbaycanla uzunmüddətli savaş perspektivində bizim resurslarımız azdır. Ona görə də bu ehtiyatları digər mənbələrdən axtarmaq məcburiyyətindəyik”. Onun fikrincə, Ermənistan buna görə Rusiya və ABŞ arasında balanslaşdırılmış siyasətlə bağlı prosese start verir. O, eyni zamanda bir çox ekspertin müharibənin yaxın vaxtlarda başlayacağı barədə verdikləri rəyləri birmənalı qəbul etmir: “Hər halda Azərbaycanın taktikası aydındır. Azərbaycan güc tükəndirmə, resursları xərcləmə siyasətini həyata keçirir. O, bunu aprel döyüşlərindən öncə də edirdi. İndi yenə əvvəlki taktikasına geri dönüb”.

Şirinyan bu mərhələdə yeganə effektiv taktikanın Azərbaycan qarşı genişimiqyaslı hücum başlatmaq olduğunu düşündüyünü söyləyib. Onun düşüncəsinə görə, Ermənistan ordusu iki istiqamət üzrə zərbə vuracaq: “Zərbələr Yevlax və Sabirabada endiriləcək. Yevlax kommunikasiyaları kəsmək, Sabirabad isə talışları ayağa qaldırmaq (?!) üçündür”.

O, Ermənistanın hücum etməkdən başqa əlacının qalmadığını da deyib: “Əgər Ermənistanda emiqrasiya bu temple davam etsə, bizim üçün heç bir perspektiv görünmür. 20 il sonra əlimizdəki texnikanı kim işlədəcək? İndi Ermənistan hakimiyyəti dilemma qarşısında qalıb - ya nələrisə dəyişməli, ya da hər şeyi lazımı şəkildə yerinə yetirməyə hazır insanlara yol verməlidir. Bundan sonra genosidə yol verə bilmərik. Ermənistan genişlənməlidir. İlk öncə bu beyinlərdə, daha sonra isə konkret məkanlarda və ərazilərdə baş verməlidir”.

Göründüyü kimi, erməni ekspert həm də özü-özünü təkzib edir. Bir yandan, Azərbaycana qarşı böyük savaştan dem vurur, xəyalı Yevlaxa və Sabirabada gedir, digər yandan da Azərbaycanın Ermənistanı çökdürmək taktikası yürütdüyünü, ölkəsinin sürətlə boşaldığını və müharibə aparmağa ciddi resurslarının olmadığını, az sonra əli silah tutan erməninin qalmayacağını etiraf edir. Necə deyirlər, artıq şərhə ehtiyac qalmır. Razılaşılmalı yeganə məsələ isə, əlbəttə ki, Şirinyanın etirafıdır.

Adamın xəyalı gerçəkdən də 90-cı illərə gedib. Bundansa Metsamor AES-i haqda, Naxçıvandan İrəvanadək məsafənin cəmi 43 km olması haqda düşünsəydi, özüne də, erməni xalqına da faydası dəyərdir...

□ **Vaqif HÜSEYN**

Ötən il olduğu kimi, bu il də prezident İlham Əliyevin Novruz bayramı ərəfəsində əfv sərəncamı imzalayacağı gözlənilir. Ümid edilir ki, imzalanacaq olan əfv sərəncamına siyasi səbəblərdən həbs olunan bir sıra şəxslərin də adı salınacaq. Martın 17-də dövlətdə axıncı iş gününün olduğunu nəzərə alsaq, bu sərəncamın həftə ərzində imzalanması da istisna deyil.

Eyni zamanda son günlər Əfv Komissiyasının ard-arda iclaslarının keçirilməsi ilə bağlı da məlumatlar var. Hesab olunur ki, bu iclasların keçirilməsi də əfvdən xəbər verən nüansdır. İnsan Haqları üzrə Birgə İşçi Qrupu Əfv Komissiyasına 27 nəfərlik siyahı təqdim edib ki, əfv sərəncamı imzalanarsa həmin şəxslərin də azadlığa çıxarılacağına ümidlər böyükdür. Ekspertlərə görə, Seymur Həzi, Məmməd İbrahim, Elvin Abdullayev, Asif Yusifli, Zeynalabdin Bağırzadə, NİDA-dan İlkin Rüstəmzadə və Əbdül Əbilov, REAL sədri İqar Məmmədovun adının əfv siyahısına düşmə ehtimalı yüksəkdir.

Əfv Komissiyasının üzvü Əliməmməd Nuriyev “Yeni Müsavat”a bildirdi ki, bütövlükdə komissiyaya 800-dən artıq müraciət daxil olub: “Əfvlə bağlı müraciət qanunvericiliyin tələblərinə görə, məhkumların özləri, vəkilləri, o cümlədən yerli və beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatları tərəfindən oluna bilər. Hazırda komissiyaya 800-dən artıq müraciət daxil olub. Artıq Əfv

Əfv Komissiyasının üzvü əfvə kimlərin düşəcəyindən danışdı

Əliməmməd Nuriyev: “Hər bir müraciətə fərq qoyulmadan baxılır”

Əliməmməd Nuriyev

Komissiyasının 5 iclası keçirilib və iclaslarda bu müraciətlərə baxılır. Hər tərəfli, tam sərbəst şəkildə müraciətlər araşdırılır, məlumatlar diqqətlər öyrənilir. Əfv Komissiyasının katibliyi və Prezident Administrasiyasının Hüquq-mühafizə şöbəsinin əfv sektoru müvafiq rəylər alıb. Nəticədə isə çox təfsilatlı bir sənədlər komissiyanın hər bir üzvünə təqdim olunub. Hər bir müraciətə fərdi olaraq baxılarkən geniş və ətraflı müzakirələr aparılır. Bu müzakirələrin nəticəsində isə

müvafiq rəyin hazırlanması ilə bağlı qərar qəbul olunur. Əlbəttə ki, son anda kimlərin əfv olunub-olunmaması ilə bağlı qərarı cənab prezident verəcək. Komissiya yalnız bu hüququn həyata keçirilməsinin təşkili üzrə müvafiq sənədlər hazırlayır. İndiyə qədər müstəqillik illərində 61 dəfə əfv sərəncamı imzalanıb və 9 mindən artıq şəxs cəzadan azad edilib. Sonuncu əfv sərəncamı isə 2016-cı ilin mart ayında olub. İstisna etməm ki, bu il də Novruz bayramı ərəfəsində ölkə başçısı tərəfindən azadlıqdan məhrum edilmiş şəxslərin ailəsinə qovuşması üçün əfv sərəncamı imzalanıb.

Ə.Nuriyevin sözlərinə görə, hər bir müraciətə fərq qoyulmadan baxılır: “Şəxsin ictimai həyatda nə qədər aktiv olması aparıcı rola malik deyil. Ancaq əlbəttə ki, qərarın bütövlükdə qəbul edilməsi, rəyin hazırlanması məsələlərində isə hər bir şəxsin etdiyi əməl, cinayətin xarakteri, şəxsin islah meyilliyi, əməyə münasibəti, xarakteri

nəzərə alınır. Eyni zamanda zərərçəkmiş mövqeləri, şəxsin azadlığa çıxıqdan sonra cəmiyyət üçün nə dərəcədə faydalı və ya təhlükəli olması da diqqətə alınır. Bütün bunlar kompleks halda qiymətləndirilir və rəy hazırlanır. Burada hər hansı bir ayrı-seçkiliyin olması mümkün deyil”.

Son zamanlar komissiyanın tez-tez keçirdiyi iclaslarla bağlı isə Ə. Nuriyev aşağıdakıları söylədi: “Əfv Komissiyasının üzvü olaraq artıq ikinci ildir ki, iclaslara qatılıram. Komissiya bütün hallarda səmərəli işləyir və çoxsaylı iclaslar keçirir ki, hər bir işə lazımı qaydada baxılıb və heç kim kənarda qalmayın. Bundan əvvəlki ildə də 5-6 iclas olmuşdu. İndi də 5 iclas olub və növbəti də gözlənilir. Çünki bu iclaslarda bütövlükdə müraciət edənlərin ərizələrinə tam şəkildə baxılmalıdır. Ona görə iclasların həcmi və sayı da müraciətlərin hər tərəfli baxılması üçün lazım olan vaxt qədərdir”.

□ **Əli RAİS**

Ölkədəki son qalmaqalı həbslər Azərbaycana nə vəd edir?

Son günlər Azərbaycanda bir sıra həbslərin həyata keçirilməsi ciddi müzakirələr yaradıb. Masallıda Hacı Sərdar Hacıhəsənlinin həbsi ilə başlayan müzakirələrə son olaraq, **blogger Mehman Hüseynovun iki il müddətində azadlıqdan məhrum edilməsi əlavə olundu.**

Həbslər təkcə cinayət maddələrinin açılması ilə həyata keçirilmir. Çoxsaylı siyasi partiyaların fəalları müxtəlif inzibati cəzalara da məruz qalırlar. Əfvöncəsi bu həbslərin verilməsi sərəncamın üstünə kölgə saldıqı deyilir. Ekspertlər proseslər bu şəkildə cərəyan edərsə, beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən Azərbaycana qarşı təzyiqlərin artı biləcəyi, bir növ xarici təşkilatların bu yolla əllərinə fürsət verəcəyini vurğulayırlar.

Bazar günü bununla bağlı vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələrinin toplantısı keçirilib. Bu barədə “Yeni Müsavat”a İnsan Haqları üzrə Birgə İşçi Qrupunun üzvü Novella Cəfəroğlu məlumat verdi: “Bir qrup QHT rəhbəri olaraq toplantı keçirdik və bu məsələni ciddi müzakirə etdik. Çalışacağıq ki, bunu yuxarı orqanlara da çatdıraq. Bu məsələnin həlli yolunda əlimiz-

Novella Cəfəroğlu: “Əfv öncəsi bu cür həbslər nəyə lazımdır?”

dən gələn imkanlarımızı sərf etməyək. Hesab edirik ki, son həbslər düzgün deyil. Hazırda elə bir vəziyyətdəyik ki, bu cür həbslər bizə ciddi zərər gətirir. İşçi Qrupu və bir sıra QHT-lər bu işlə ciddi məşğul olacaqlar. Əfv öncəsi bu cür həbslər nəyə lazımdır? Bununla Qərbin əlinə fürsəti özümüz veririk ki, bizə təzyiq etmək üçün bəhanəni özümüzə götürək. İndi müharibə dövründə yaşayırıq. Gənclərimiz həyatlarını itirirlər. “Sülh Platforması” yaratmışıq, biz sülh istəyirik. Bunun fonunda indi beynəlxalq təşkilatlar deyəcəklər ki, bu ö-

Mehman Əliyev: “Dağla müəyyən vaxtda geri çəkilir, sonra yenidən qaydır”

kədə insan haqları pozulur. Bunların hamısı ölkəmizə çox ciddi mənfələr gətirir”.

“Turan” İnformasiya Agentliyinin rəhbəri Mehman Əliyev hesab edir ki, Azərbaycanda belə hallar yeni deyil: “Cəmiyyətə aktiv şəkildə bu cür basqılar daim olub. Burada heç bir yenilik yoxdur. Sanki bir dağla müəyyən vaxtda geri çəkilir, sonra yenidən hərəkətə keçir. Hakimiyyət cəmiyyət üzərində nəzarətini daim bu formada saxlayır. Məsələn, dünən Xədicə İsmayıl həbs olunmuşdu, ondan qabaq Eynulla Fətullayev,

onlar müəyyən müddətdən sonra azad olundular. Yeni demək istəyirəm ki, ənənəvi siyasət davam edir. 2015-ci ilə, yəni böhran başlayana qədər bu siyasət iqtidara kömək edib. Cəmiyyət hakimiyyətin apardığı siyasətə qarşı çıxa bilmirdi. Amma nəticədə hakimiyyətin özü böyük böhrana düşdü. Bu, sosial-iqtisadi deyil, sistemli hakimiyyət böhranı idi. Bu böhranı hökumətin özü yaratdı. İqtidar dünənki deyil. Zəifləyib, cəmiyyətdən qorxmağa başlayıb. Ona görə narazı təbəqənin etirazının qarşısını almaq üçün bu cür həbslərə gedir. Əvvəlkinə nisbətən indi narazı təbəqənin sayı daha çoxdur. Hakimiyyət bundan narahatdır. Ona görə siyasi fəallara təzyiq etməklə cəmiyyəti qorxudurlar ki, ayağa qalxa bilməsinlər. Amma bu üsulla nəyə nail olmaq mümkün deyil. Çıxış yolu islahatlardır. Yaxın zamanlarda hakimiyyət bu islahatlara başlamasa - hesab edirəm ki, başlayacaq - çox böyük qarşıdurmalara gətirib çıxara bilər. İkinci tərəfdən, Azərbaycanla Qərb arasındakı danışıqlarda verilən vədlər yerinə yetirilməyə, ciddi təpkiyə gələcək. Bu da vəziyyəti daha da gərginləşdirəcək. Hakimiyyət də bunu dərk etməmiş deyil. Axtarırdırlar, nəyə etmək istəyirlər. Həbslər onu göstərir ki, hələ köhnə siyasətin üzərində dayanmaq seçilib. Amma bu formada vəziyyət çox davam edə bilməz. Gözləyirəm ki, apreləndən başlayaraq nələrsə baş verəcək. Başqa çıxış yolu da yoxdur”.

□ **Cavansir ABBASLI**

Ötən ilin sentyabrında tamımlı politoloq, "Şərqlər Araşdırma Mərkəzinin" prezidenti, sabiq təhlükəsizlik zabiti Ərəstun Oruculu Azərbaycanı qəfil tərk edərək ABŞ-a köçdü. Politoloq bu barədə öncə sosial şəbəkədə məlumat verərək bildirdi ki, "bəzi işlər səbəbindən ölkəni tərk etməli olub". O, Amerikada olacağı müddətdə yerli araşdırma mərkəzlərinin birində bəzi mövzular üzərində işləməyi planlaşdırdığını bildirdi. Öncə facebookdakı hesabını döndürdü, sonra isə Azərbaycan mediası ilə əlaqələrini kəsdi.

Amma "Yeni Müsavat" əməkdaşı Vaşinqtona gələn kimi ilk olaraq Ə.Oruculu ilə əlaqə yaratdı. Zarafatla da olsa "bəy, siz elə bildirdiniz ki, Vaşinqtona köçməklə mediadan canınızı qurtara bilərsiniz? Elə düşünürdüzse, deməli, uzaqgörən politoloq deyilsiz" dedim, özünəməxsus şəkildə güldü və cavablaşmaqdan çəkinəcək heç bir sualın olmadığını dedi. Biz də başladığımız çəkinməyəyi sualların hamısını bir-bir ona ünvanlamağa:

- *Ərəstun Oruculunun Amerikaya köçməsi ictimai sektordə şok effekti yaratdı. Bu ölkədən mühacirət edənlərin səbəbləri az-çox bəllidir. Sizin səbəbiniz nə idi? Hər halda, bu, bir günün qərarı deyildi. Neçə günün və ya ayın, ilin qərarı idi?*

- Əslində 2014-cü ildən başlayaraq bizim ailə üzvlərimizin hamısının "Green Kartı"ımız var idi. Düzü, köçmək fikrimiz yox idi. Uşaqlar burda oxuyurdu. Elə bir addımı atmağımın əsas səbəbi fəaliyyətimizdə bir durğunluğun yaranması oldu. "Şərqlər - Qərblər" araşdırma mərkəzinin daha iki əməkdaşı var idi ki, onlar da xaricə çıxıb getdilər. O işin də heç bir perspektivi yox idi. Əslində beyin mərkəzi öz intellektual məhsulunu satan qurumdur. Azərbaycanda buna ehtiyac yox idi. Hiss edirdim ki, bu ictimai-siyasi durğunluq da məni bataqlığa aparr. ABŞ-da olduğum 5 ayda bir çox kriteriyalar üzrə özümü son dərəcədə irəli getmiş sayıram. İngilis dilini daha öncə də bildirdim, indi isə daha da təkmilləşdirmişəm. Amerika siyasətini indi daha yaxşı bilirim.

- *(zarafatla) Azı indi Amerikanın içindəsiniz. Məsəfə sıfırlanıb.*

- Bəli, bir var cəmiyyətin içində olasan, medianı izləyəsən. Bir də var prosesləri kənardan müşahidə edəsən. Bilirsiz, mən sosial şəbəkədən də çıxdım. Çünki burda qalanda iki tərəfin arasında qalırısan ki, bu da durğunluğun pis tərəfinə çevrilir. Azərbaycanın məşhur məsələli ilə desək, "Əli aşından da olursan, Vəli aşından da". Mənim qarşıma qoyduğum məqsəd o idi ki, ən azından doktorantura əldə etməliyəm. Çünki inkişaf etmək lazımdır. Son zamanlar həyat yoldaşımın da işdən soyduğunu hiss edirdim. O, hər zaman aktiv işləyən vəkil olub və özünün çox sərt və riyasetliyi qaydalar olub. Amma Azərbaycanda elə şərait yaranmışdı ki, onun da öz sahəsi üzrə çalışmaq həvəsi və imkanları sıfırlanmışdı. Dedi ki, uşaqlar da burda yoxdur, bu da müəyyən çətinliklər yaradırdı. Deyərdim ki, bu qərar son bir ilin qərarı idi. 2014-cü ilin martından etibarən Amerikada daimi yaşamaq hü-

ququmuz vardı. Tez-tez gedib gedirdik. Bu gün də birmənalı olaraq qalmağım fikrimiz varmı? Bunu söyləmək çox çətindir. Şərtlərə, şəraitə görə deyisiz. Mən Azərbaycandan bura gələndən 1.5 ay sonra öyrənirəm ki, ölkədən çıxışma qadağa qoyulub. Yaxşı, bu qadağanı qoyurdunzsə, mən çıxana qədər qoyaydınız və mən çıxmıyaydım. Belə başa düşdüm, demək istəyirlər ki, daha bura gəlmə. Bu tip məsələləri özüm həll edirəm. Kiminsə qərarına, məsləhətinə ehtiyacım olmayıb. Digər tərəfdən, Vaşinqtonda mənim

dur. Mən heç vaxt Avropaya mühacirət etmək, oradan siyasi sığınacaq almağı ağılıma gətirməmişəm. Buna səbəblərim olmayıb. Mənim ən ciddi təzyiq və təqiblərə məruz qaldığım dövr arxada qalıb. Son 3-4 ildə mənə qarşı ciddi təzyiqlər olmayıb. Bir sıra hallarda bu haqda mətbuatda bilib, bəzənsə bilinməyib. Çünki bəzən bu, özünüreklam kimi çıxıb. Sevmirəm belə şeyləri. Amma həyatıma risk olub. Hətta qətl törətməyə cəhd olub 2009-cu ildə. Amma bunlar ötüüb keçib. Mən o səbəbdən də ölkəni tərk etmiş olsam, heç

- *Ölkəni tərk edənlərə verilən ən yaygın məsləhət odur ki, getdiyiniz ölkəyə adaptasiya olmaq üçün ilk növbədə öz vətəninlə, oradakılarla əlaqələri minimuma endirməlisən. Bu, həm dil öyrənmək, həm də cəmiyyətə inteqrasiya üçün vacibdir. Sizin nümunənizdə də sanki bu, özünü göstərdi. Media ilə əlaqələri kəsdiyiniz, sosial şəbəkədən çıxdığınız - hansı ki, ictimai-siyasi proseslərin ən qaynar nöqtəsi sayılır. Məqsəd inteqrasiya prosesinə yardım etmək idi, ya...*

- Bütün o işlər qalacağı halda, bu, mənim qarşıma qoyaca-

yoq. Kimin nə düşünməsi onun öz işidir. Kimsə düşünə bilər ki, mən Azərbaycanda olanda guya qorxaq olmuşam. Kiməsə bu cür düşünmək təskinlik verəcəksə, qoy olsun.

- *Yazılarınız davamı olacaqmı? Və ya kitabınızın hissələrini bir-bir yayımlayacaqsınız?*

- Bəli. Burda 92-93-cü illər var. Azərbaycanda hakimiyyət dəyişikliyi və mütləq əksəriyyətə bəlli olmayan faktlar var. Bunlar üzə çıxacaq. Təbii ki, hücumlar, təhqirlər olacaq. Amma o qızgın dövr keçəcək. İnsanlar daha sonra onu soyuq ağılla

şır, məlumat toplayır. Mən düşünürəm ki, Eldar Mahmudov Azərbaycanda minlərlə düşmən qazanmış biridir. O, bu gün çox rahat şəkildə danışır. Onun özü bir tərəfə, MTN-in baş istintaq idarəsinin rəisi gəlib məhkəmədə meydan sulayır. O adam bəlkə 50 il müddətinə həbsdə yatmalı idi. Onun istintaq idarəsindəki işgəncələrdə təkcə 5 nəfərin ölməsi barədə mənim məlumatım var. Deməli, Mövlam Şixəliyev kiməsə arxalanır ki, bu cür ürəkli danışır. O, kimə arxalana bilər? Mövlam Şixəliyev kimə lazımdır ki, bu cür ürəkli danışsın? Deməli, pul verib. Bu korrupsiya davam edir. Qaldı Eldar Mahmudova, o, Azərbaycandan başqa hamıya o qədər xidmət göstərmiş ki, indi hamı onu qorumaqda maraqlıdır. Ona görə yox ki, xüsusi dəyəri var. Sadəcə, ondan təzyiq vasitəsi kimi istifadə edirlər. Hakimiyyət də onu tuta bilmədikcə gözdən düşür. Sonu da görünür.

- *Bəs bu məhkəmələr?*

"Məni dəfələrlə

öldürtmək istəyiblər"

ABŞ-a köçən təhlükəsizlik zabitiindən sensasion açıqlamalar; **Ərəstun Oruculu:** "Eldar Mahmudov Azərbaycanda minlərlə düşmən qazanmış biridir..."

ğım məqsədə mane olacaqdı. Götürək sosial şəbəkədəki fəallığı. Bakı ilə Vaşinqton arasında 9 saat fərqi var. Burda gecə olanda Bakıda günün ən qaynar saatıdır. Mən hazırda twitterdə varam, amma facebooka heç qayıtmaq fikrim də yoxdur. Ona görə ki, facebook keyfiyyətə çox aşağıdır. Bu məkana dedi-qodu ənənəsi gəldi. Bu, ona görə oldu ki, Azərbaycanda ictimai-siyasi fəaliyyət məkanı daraldı. Səmərləli işi görmək üçün facebook artıq məkən deyil. Mətbuatla da o səbəbdən əlaqələri kəsdim. Mən Azərbaycandan kənardayam. Ölkədə baş verən prosesləri izləmək, təhlil etmək imkanlarım ən azından fiziki olaraq məhduddur. Başlıca səbəb də odur ki, bura gəlişənsə, qarşıma qoyduğum məqsədə çatmaq üçün ora ilə müəyyən bağlar qırılmalıdır. Var gücü ilə çalışmaq üçün bu, şərtidir.

- *Amma gedəndən sonra bloqunuzda paylaşdığınız yazılar ölkədə ciddi səs-küy doğurdu. O zaman da belə təsəvvürat yarandı ki, Ərəstun Oruculunun ölkədən getməsinin arxasında həm də bu məlumatları bilməsi dayanır. Eyni zamanda sizin bu məlumatları paylaşma səbəbləriniz də müzakirə olundu.*

- Həmin bloq yazıları son 20-25 ildə Azərbaycanın ictimai-siyasi proseslərin əhatə edən kitabımın tərkib hissəsidir. Mən 3 ayda dəqiq bildiyim, mənə bəlli olan faktlarla bağlı bir kitab yazmışam. Bəzi ittihamları da eşitdim ki, baramdə "ölkədən çıxıb gedib deyə cəsarətli olub" dedilər. Mən hər zaman cəsarətli olmuşam. Ölkədə olanda heç kəmin dilinə gətirə bilmədiyimi məsələləri açıq şəkildə demişəm. Sadəcə olaraq mənim heç vaxt heç kəs qarşısında öhdəliyim olmayıb deyə, heç kəs mənə deyə bilməz ki, nəyi deyə bilərsən, nəyi

oxuyacaqlar. Bəzi şeylər var ki, insanlar onu qəbul etmək istəmir. Mənim dediyim hər şey mütləq həqiqət deyil. Amma bu, mənim baxışımdır. Bunları yaymaqda məqsəd ictimai reaksiyanı yoxlamaq idi.

- *Necə idi ictimai reaksiya? Mənim gördüyüm o oldu ki, ciddi müzakirə obyektinə oldu. Xüsusən adını çəkməyib də özünə işarə vurduğunuz adamlar, gizli kodlar barədə çox danışıldı.*

- Bu, məni çox məyus etdi. O yazılarda daha ciddi şeylər vardı. Azərbaycanın inkişafı ilə bağlı hansı strateji planlar həyata keçirib, niyə Azərbaycan bugünkü dahan vəziyyətinə düşdü. Onu gördüm ki, bir sıra insanlarda qıcıq yaratdı. Bəziləri başladı önləyici tədbirlər görməyə. Məsələn, o yazılardan birində agentura şəbəkəsi barədə yazılmışdı. İki-üç olaya da işarə vurulmuşdu. Baxdım ki, nə qədər insan qıcıqlandı. Kimə ki, işarə vurulmuşdu, onlar danışmadılar. Amma kimlərə ki, gələcəkdə işarə vurula bilər, onlar özləri özlərini deşifrə elədilər. Özü də təkcə MTN agentlərindən söhbət getmirdi. CIA agentləri də, Mossad agentləri də bunu etdi.

- *MTN işi hələ yekunlaşmayıb. Məhkəmə prosesləri get-sə də, ilk gündən qaranlıq qalan məqam sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun taleyidir. Siz necə düşünürsünüz, proseslər hansı istiqamətə gedir?*

- Mən Eldar Mahmudov mövzusunda nə yazmaq, nə danışmaq istəyirəm. Çünki çox danışmağım bir müddət sonra kənardan şəxsi ədavət kimi görünə bilər. Amma mənim onunla heç bir şəxsi ədavətim yoxdur. Onun mənimlə problemi olub. Dəfələrlə məni həbs etmək, hətta öldürmək istəyib. Görünür, adam həzm edə bilmirdi ki, kim-sə sürəkli onun barəsində danı-

- Azərbaycan hakimiyyəti bəyəm məhkəmənin qərarını beləmi əsas götürür? Eldar Mahmudovu tutmaq çətindir? Əli insanovu nəyə görə tutdular, amma sonradan hansı maddə ilə ittiham etdilər. Eləcə də Fərhad Əliyevi. İndi də Eldar Mahmudovu cibində 0,001 qram mariyuana gəzdirməyə görə də tuta bilərlər.

- *Azərbaycanı hansı məqamlarda özləyirsiniz?*

- Mənimçün Vətən, millət hissi pafos deyil, realdır. Harda olursan ol, necə yaşayırsan yaşa, vətəndən yaxşısı yoxdur. Onun özəlliyi var - heç yerdə tapa bilməyəcəyin özəlliyi. Mənim çox etibarlı, 25-30 ilin əsərinə çıxmış dostları var. Bu gün dünya o qədər daralıb ki, istə-təməz virtual əlaqə da o hissələri söndürür. Bayağ telefonla əlaqə saxlamaq mümkün idisə, indi vizual da mümkündür. Mən dərin hissə qapılmağı sevmən adam deyiləm. İşlərimi görəndə də çalışıram ki, stratejiya və taktika üzərində edim bunu. Mənim yaxın vaxtlarda qarşıma qoyduğum məsələ konkret bir mövzu üzərində elmi işə başlamaq, haqqında danışdığımız kitabı yazıb tamamlamaq.

- *Yeni Ərəstun Oruculunun Azərbaycana yolları tamamən qapanıbmi?*

- Xeyr. Mən azərbaycanlıyam və Azərbaycanda doğulmuşam. Mənim bu ölkə üçün bacardığım qədər xidmətlərim olub. Heç kəs mənim üzümə nə o yana, nə də bu yana sərhəd çəkə bilməz. Qeyri-təvazökarlıq çıxmasın, amma mən elə aciz adam deyiləm ki, kimsə mənim qarşıma sərhəd çəksin. Hara və nə zaman getməyi mən özüm müəyyən edirəm. Bir o biri dünyaya getmək var ki, onu da ancaq Allah-Təala müəyyən edir.

□ **Sevinc TELMANQIZI, Vaşinqton, ABŞ**

Nəsirov və Avakov

Xəlid KAZIMLI

Bu adam Ukraynada böyük dövlət postuna təyin ediləndə, bu təyinatdan xəbər tutan hər bir azərbaycanlı sevinmiş, qürur duymuşdu.

Qürur duyanların 99,99 faizinin ona işi düşməyəcəkdə, basa-basa gedib Ukraynada iş-filan qurası deyildilər, amma bir azərbaycanlının uzaq ölkədə nazir postuna tən gələn vəzifəyə təyinatı xoş idi.

Onun ad-soyadı Roman Nəsirov, təyinat aldığı vəzifənin adı Dövlət Fiskal Xidməti idi.

Çoxumuz bəlkə də fiskal xidmətin nə olduğunu bilmirik. Fiskal xidmət pul-paralı işdir, bank məsələlərinə aid xidmətdir.

Hər halda, Roman Nəsirovun birdən-birə Ukrayna dövlətində mühüm vəzifə tutması xalqımızın intellektual potensialından xəbər verir.

Etiraf edək ki, Rusiya, Ukrayna, Belarus və başqa ölkələrdə azərbaycanlıların əsasən "bazar adamı", "alverçi", "dələduz" kimi tanınması, ad çıxarması hamımızı bezdirir.

Biz də istəyirik ki, qürbət ellərdə bizi təmsil edənlər siyasət, iri biznes, mədəniyyət, incəsənət və idman sahəsində parlaq sima olsunlar ki, hər yetən də tanımaza-bilməzə üstümüzdə damğa vurmasın.

Bu baxımdan Roman Nəsirovun təyinatı ürəkaçan hadisə idi.

Üstəlik, Ukraynada ən mühüm nazirliklərdən biri olan Daxili İşlər Nazirliyinə milliyyətçə erməni olan Arsen Avakovun rəhbərlik etməsi fonunda bir azərbaycanlının da nazir olması balans yarada bilərdi ki, bu ölkədə olan soydaşlarımızın, diaspor təşkilatlarımızın fəaliyyəti daha da güclənsin.

Yüksək vəzifəyə təyinat aldıqdan sonra başına dəfələrlə qalmaqallı hadisələr (məsələn, Odessa qubernatoru Sakaşvili ilə savaşı) gəlsə də, Avakov hələ vəzifədədir, Nəsirov isə ilk qalmaqalda yandı - adamı cinayət məsuliyyətinə cəlb edəblər, saxlanılmasına dair order verilib, özü isə infarkt diaqnozu ilə xəstəxanadadır.

Bundan daha pisi isə odur ki, Ukraynada yaşayan azərbaycanlıların böyük hissəsi Nəsirovu müdafiə etmir, ondan ötrü ayağa qalxmaq, mübarizə aparmaq fikrində deyil.

Bu yerdə kimsə deyər bilər: "Hə, bax, bu, əsl azərbaycanlıdır, bizə xas xüsusiyyətdir".

Ancaq məsələ orasındadır ki, hamıdan əvvəl "əsl azərbaycanlılığı" ilə Roman Nəsirovun özü edib. O, böyük dövlət vəzifəsinə təyinat alandan sonra bu ölkədə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqəni kəsib, onların xeyir-şərinə yaramayıb, problemləri ilə maraqlanmayıb, hər hansı bir yardım göstərməyib.

Onun əksinə olaraq, Bakı ermənisi Avakov öz millətindən olanların hər işinə yaramağa çalışıb, erməniləri Ukraynanın hüquq-mühafizə orqanlarına, eləcə də özünün rəhbərlik etdiyi struktura yerləşdirməyə çalışaraq "əsl ermənilik" edib.

Nəticə göz qabağındadır: bu gün Ukraynada Avakov və ermənilər güclüdür, Nəsirov və azərbaycanlılar isə əl-qolu bağlı, zəif və parakəndə haldadır.

Nəsirova qarşı vəzifədən sui-istifadə ittihamı irəli sürülüb. Bakıda otura-otura biz yaxşı bilirik ki, Avakov öz vəzifəsindən daha çox sui-istifadə edib.

Ancaq onu da bilir ki, Avakov vəzifəsindən sui-istifadə edərək millətine, soydaşlarına gün aqlayaraq, onların işini irəli edərək, Nəsirov yalnız özünü, məhdud çevrəsini düşünüb.

İndi o, postunu da itirib, azadlığını da. Nəsirovdan vəzifədə olanda bir fayda görməyən azərbaycanlılar isə məlul-müşkül haldadırlar.

Hətta onu da istisna etmək olmaz ki, azərbaycanlı nazirin, yeni fiskal xidmət rəhbərinin başına gələn bu olayda erməni Avakovun və ya onun çevrəsində olanların barmağı var.

Ancaq bu durum da Nəsirovun azərbaycanlılar tərəfindən güclü şəkildə müdafiə olunmamasının kölgəsində qalır. Bu, o deməkdir ki, Nəsirov böyük vəzifə tutandan sonra öz-özünü təkləyib və sonra onun bu durumundan istifadə edənlər olub.

Korrupsiya reytinginə görə Avropada öncül yelərdən birini tutan Ukraynada bir azərbaycanlının bu iş üstündə iştirakı məsələsi də təəssüf doğurur.

Daha böyük təəssüf isə azərbaycanlıların harda olurlarsa, olsunlar, mütləq görünməyən intriqanın və qarşıqlıq bəyənəmziliyin içində olmalarına düşür. Bir də vəzifəyə gedəndən sonra sürətlə dəyişmək məsələsi var - bu da köhnə məzəddir.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) rəisi Mədət Quliyev "Terrorçuluğa, ekstremizmə və radikalizmə qarşı mübarizədə gənclərin rolu" mövzusunda keçirilən konfransda bildirib ki, əksəriyyəti gənclər olan 900-ə yaxın Azərbaycan vətəndaşı terrorçu təşkilatçılara qoşulub.

Təhlükəsizlik xidmətinin rəisi söyləyib ki, onların bəziləri öldürülüb, bəziləri də Azərbaycan qanunvericiliyi ilə cəzalandırılıb: "Son 1 ildə 54 nəfər Azərbaycan vətəndaşlığından xaric edilib. Dinin həqiqi mənası terrorçular tərəfindən təhrif edilir, bundan şüar kimi istifadə edilir. Bu baxımdan ölkəmizdə son illər mühüm işlər görülür. Bunun özü də göstərir ki, Azərbaycan sabit və təhlükəsiz ölkədir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan daha da qüdrətlənəcək", - deyər M.Quliyev vurğulayıb.

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan təhlükəsizlik üzrə ekspert Arzu Nağıyev bildirdi ki, rəqəm bu gün xüsusi xidmət orqanlarına məlumdursa, deməli, bu şəxslər nəzarət altındadır: "Həmin tədbirdə mən də iştirak etmişəm. Doğrudan da aydınlaşdırılıb ki, 904 nəfər terror təşkilatının üzvü olan şəxs var. Ancaq bu, tək bir ilin göstəricisi deyil. Söhbət son zamanlar İŞİD-ə, o cümlədən "Hizbullah" və digər terror təşkilatlarına qoşulanlardan, Suriyada vuruşan, bir sıra Qafqaz əmirliyində adı keçən vətəndaşlardan gedir. Bu şəxslərin içərisində vətəndaşlıqdan çıxarılanlar, həbs edilənlər də var. Təbii ki, 900 nəfər o qədər də kiçik rəqəm deyil. Eyni zamanda düşünürəm ki, problemlə rəqəm də sayılmaz. Təhlükənin qarşısının alınması istiqamətində müvafiq əməliyyat tədbirləri keçirilir. Doğrudan da

qeyd olunan rəqəm bu gün xüsusi xidmət orqanlarına məlumdursa, deməli, bu şəxslər nəzarət edilib və ya edilməkdədir. Əməliyyat şəraitinə bu rəqəmlər Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin rəhbərliyi səviyyəsində açıqlanırsa, demək ki, onlara nəzarət olunur".

A.Nağıyev həmin şəxslərin ölkəyə qayıdaraq təhlükə yaratmaları barəsində isə aşağıdakıları söylədi: "Düşünürəm

ətrafında müvafiq əməliyyat aparılmalıdır. Bunlar özbaşına deyillər. Yəqin ki, hansısa icmada birləşib, kimlərsə sıx əlaqələrə malikdirlər. Bu əlaqələr istər sosial şəbəkələrdə, istərsə də digər istiqamətlərdə ola bilər. Əsas məsələ odur ki, onların fəaliyyətinə nəzarət edilsin".

Təhlükəsizlik eksperti son zamanlar dünyada baş verən terror hadisələrinin bir çoxu

təhvil versin və kənara çəkilsin. Çünki onun vasitəsi ilə bir sıra xüsusi xidmət orqanları, həm də orada təbii sərvətlərə, iqtisadi məsələlərə də nəzarət edirlər. Ona görə də İŞİD-in bütün əməliyyatları saxlaması inandırıcı görünür. Bir məsələdə var ki, Bağdadi öz başına belə bir bəyanatı verə bilməzdi. Yəqin ki, onların hansısa planları var. Ona görə də belə bəyanatla çıxış edirlər. Yara-

Azərbaycana 900 terrorçu təhlükəsi

Təhlükəsizlik eksperti: "Rəqəm xüsusi xidmət orqanlarına məlumdursa, deməli, onlar nəzarət altındadır"

ki, 900 nəfərin içərisində artıq ölkəyə qayıdanları da var. Artıq onlardan həbs olunanları, hətta məhv edilənləri də yox deyil. Əsas məsələ ondan ibarətdir ki, onlara, əməliyyat şəraitinə tam nəzarət edilsin. Təbii ki, heç bir dövlət, o cümlədən Azərbaycan da hər hansı terror hadisəsindən sağortalanmayıb. Lakin bunların hər birinin

nan səbəbkarı olan İŞİD-in hərəkət fəaliyyətinə də toxundu: "Fikrimcə, İŞİD hər zaman vasitədir və vasitə olaraq da qalır. Baxmayaraq ki, onların rəhbəri Əbubəkr əl-Bağdadi bir neçə gün öncə İŞİD-ə müraciət etdi ki, artıq siz öz missiyanızı yerinə yetirmisiniz və dağlara çəkilin. Lakin belə olsaydı, Türkiyə, ABŞ və eləcə də digər dövlətlər səviyyəsində Raqqada hər hansı bir əməliyyat planlaşdırılmazdı. Türkiyə rəhbərliyi artıq Amerika və Rusiyaya belə bir təkliflə çıxış edib ki, Raqqada əməliyyat keçirsin. Bu ərazi isə İŞİD-in Suriya ərazisində özünə paytaxt seçdiyi bir şəhərdir. Yəni, İŞİD bu gün adını başqa cür də qoya, ayrılıb digər qurumlara da keçə bilər. Əsas məsələ odur ki, ad dəyişməklə, keyfiyyət dəyişmir. İnanıram ki, bu gün İŞİD bütün silahlarını

nan dövrdən də məlumdur ki, İŞİD bir vasitədir və bundan istifadə olunur. Düşünürəm ki, gələcəkdə də bu, belə olacaq. Ancaq konkret olaraq nə işlə məşğul olacaqlar, harada fəaliyyət quracaqlar - bunu zaman göstərəcəkdir. Eyni zamanda Böyük Orta Şərqi layihəsi də hələ tamamlanmayıb, davam etməkdədir. Bu istiqamətdə isə müxtəlif dövlətlərin özlərinin istəkləri, planları var. Bu, Suriya, İraq və digər dövlətlər də ola bilər. Tam şəkildə demək olmaz ki, İŞİD gələcəkdə fəaliyyətlərini hansı istiqamətdə quracaq. Bundan başqa ABŞ prezidenti Trampın da həm seçkiqabağı verdiyi vədlərdə, həm sonrakı eməllərində hiss olundu ki, Yaxın Şərqi qarşı onların planları dəyişməz olaraq qalır".

□ ƏLİ RAİS

Teleaparıcı siyasətçiyə çevrildə...

Hikmət Hacızadə: "Amerikada media əməkdaşının yüksək dövlət vəzifəsinə gətirilməsi gözlənilməz deyil, çünki..."

ABŞ prezidenti Donald Trampın maraqlı təyinatları davam etməkdədir. Bu dəfə mühafizəkarlara yaxın "Fox News" telekanalının aparıcısı Hizer Noyertin Dövlət Departamentinin mətbuat katibi təyinatına barədə məlumatlar yayılıb.

47 yaşlı Noyert telekanalda "Fox & Friends" səhər proqramını aparır. Bu isə prezident Donald Trampın sevimli proqramıdır. Məlumatlarda bildirilir ki, Noyert Dövlət Departamentində gündəlik brifinqləri aparacaq. O, Tramp tərəfdarı olduğunu gizlətmir və sosial şəbəkələrdə prezidentin qızı İvanka Trampı dəstəkləyib.

Xatırladaq ki, buna qədər Donald Tramp tez-tez mətbuat, jurnalistlərə qarşı aqressiv davranışı ilə gündəmə gəlir. Yenidən prezident olduğu müddətdə dəfələrlə jurnalistlərə qarşı kobud davranıb, onları mətbuat konfransından qovub, eləcə də dünyaca məşhur

CNN telekanalını, "Nyu-York Tayms" qəzetini və digər nüfuzlu media orqanlarını Ağ Evdə keçirilən brifinq buraxmayıb, onlara qarşı ciddi ittihamlar irəli sürüb. Bu səbəbdən aparıcının gözlənilmədən ABŞ Dövlət Departamentində vəzifəyə gətirilməsi xeyli müzakirələrə səbəb olub.

"Tramp anlayıb ki, artıq mətbuatla münasibəti düzəltmək lazımdır. Və bir qədər

sonra bu məsələ demək olar ki, həll olunacaq". Bu sözləri sabiq səfir, tanınmış politoloq Hikmət Hacızadə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında dedi. Politoloqun sözlərinə görə Amerika kimi bir ölkədə aparıcının bu cür yüksək vəzifədə işləməsi heç də gözlənilməz deyil: "Çünki onlar təkə media orqanı deyil, həm də böyük biznes sahibləri, yüksək biliyə malik insanlardır. Eyni zamanda amerikalı jurnalistlər tamaşaçıların, vətəndaşların istəyinə riayət edirlər. Onlar öhdələrinə düşən işləri bacarıqla yerinə yetirə bilirlər".

Hikmət Hacızadə Azərbaycanda aparıcının belə bir yüksək səviyyəli işdə fəaliyyət göstərməsinin hələlik mümkün olmadığını dedib: "Demirəm ki, onların səviyyəsi aşağıdır, əlbəttə, güclü media orqanlarımız var. Sadəcə onların səviyyəsi orta səviyyədən bir qədər yüksəkdir".

Tanınmış teleaparıcı Vüsalə Kərimovanın sözlərinə görə isə, ölkəmizdə teleaparıcıların, jurnalistlərin yüksək vəzifəyə gətirilməsi ilə bağlı çoxlu sayda nümunələr var: "Şəxsən mən heç vaxt jurnalistikadan başqa digər sahədə çalışmaq istəməyərəm. Amma kiminsə hansısa sahədə bacarığı varsa, onlara uğur olsun. Ən azından bunu alqışlayıram. Mənimlə həmyaşid olan həmkarlarımdan indi nazirliklərdə, hansısa dövlət qurumlarında vəzifədə olanlar heç də az deyil. Bu heç də gözlənilməz bir hal deyil. Sadəcə Amerika böyük dövlət olduğundan bu məsələ böyük səs-küyə səbəb olub. Əgər araşdırsa görərik ki, bizim ölkədə də bir çox aparıcılar, jurnalistlər yüksək vəzifə sahibdirlər. Məsələn, Anar Cəbrayıl var idi, indi "Azersu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətində vəzifədədir, tanınmış telejurnalist Mais Ağayev və ya yaxınlarda Nəqliyyat Agentliyində vəzifə verildi və sairə o kimi nümunələri göstərmək olar. Yeni, bu hal təzə deyil".

□ Xəlidə GƏRAY

"Baxış bucağı"

Son zamanlar bir sıra deputatlar sanki mövzu, ideya istehsalı üzrə yarışa girişiblər. Belə ki, onlar çox hallarda olduqca gözənlilməz, hətta sensasion yanaşmaları ilə mətbuatı yeni mövzular verirlər. Bu istiqamətdə növbəti addımı Milli Məclisin ən stajlı deputatlarından olan Regional məsələlər komitəsinin sədri Arif Rəhimzadə atdı, KM.ru rus xəbər portalına müsahibəsində "azərbaycanlılar türk deyil" deməklə etirazlara səbəkar oldu. Deputat Fəzail Ağamalı ilə söhbətimizə elə həmkarının dediklərinə münasibət soruşmaqla başladıq:

- Fəzail bəy, deputat həmkarınız Arif Rəhimzadə azərbaycanlıların türk olmasına şübhəsini ifadə edib, özü də Rusiya mətbuatına. Siz də tarixçi professorsunuz, həmkarınızın dediklərinə münasibətiniz necədir?

- Heç şübhəsiz ki, mənim Arif Rəhimzadəyə böyük hörmətim var, onun xətrini çox istəyirəm. Ancaq kifayət qədər intellektual səviyyəsi olan, məlumatlı, yaxşı bir həyat yolu keçən bir həmkarın dilindən bu ifadəni eşitmək, əlbəttə, mənim üçün gözənlilməz oldu. Azərbaycan türkləri Altay türk dil ailəsinə daxil olan etnosdur. Türk böyük anlayışdır, Altaydan başlamış, ta Karpat dağlarına qədər böyük bir ərazidə zaman-zaman türk xalqları yaşayıb. Təbii ki, ulu babalarımızdan türklük baxımından bizə fəxr eləyə biləcəyimiz böyük bir miras qalıb. Türklər həmişə tarixin yarıncısı olublar. Azərbaycan etnos olmaq etibarilə türk dil ailəsinə mənsubdur və biz türkdür. Azərbaycanda bizlərlə, türklərlə bərabər, digər etnoslar da min illər boyu bu məkanda yaşayıblar və bu ərazinin nümayəndələridirlər. Ona görə də Arif Rəhimzadənin söylədiyi fikrin heç bir elmi-praktik əsası yoxdur.

- Elə isə niyə belə bir fikir səsləndirir, sualı da xeyli maraqlıdır. Sizin qənaətiniz nədir?

- Düzü o, nədən bu fikri söyləyib, onun bu fikri hardan qaynaqlanıb, mənə də bəlli deyil. Lakin onun bu fikri tamamilə yanlıştır.

- Arif Rəhimzadə sıradan bir şəxs deyil, kifayət qədər təcürbəli siyasət adamıdır. Üstəlik, nəyi, necə demək lazım olduğunu da çox yaxşı bilir. Son zamanlar Azərbaycanın milli dəyərləri ilə bağlı aşağılayıcı mövqe sərgilənməsi hallarının artdığı bir vaxtda onun dedikləri ətrafında xeyli uzaqdan nəticalər ortaya çıxdı. Bu, sadəcə, dəyər verməməkdən irəli gəlir, yoxsa burada "beşinci kolon"un elementlərini axtarmaq lazımdır?

- Arif Rəhimzadə haqqında mən deyə bilmərəm ki, o, hardasa "beşinci kolon"un daşıyıcısıdır, yaxud da Azərbaycana bağlı adam deyil. Xeyr, mən bu fikirdə deyiləm. Arif Rəhimzadə heqiqətən Azərbaycana, bu torpağa bağlı insandır və sizin dediyiniz kimi, sıradan bir insan deyil. Mənim üçün doğrudan da izahı çox çətin bir məsələdir ki, nə üçün Arif Rəhimzadə bu heqiqəti etiraf etməyib? Adama sual verərlər, onda biz kimik? Onda Arif müəllim söyləsin ki, yaxşı, azərbaycanlılar türk de-

vil, bəs, onda biz kimik? Dünyada artıq alimlərin müəyyənləşdirdiyi dil təsnifatı var. Biz də dil təsnifatına görə, Altay türk dil ailəsinə daxilik.

- Bəlkə bu vəziyyət ona görə yaranır ki, zamanında biz adımızı Azərbaycan türkü, dilimizi Azərbaycan türki kimi rəsmiləşdirmədik. Bu qeyri-müəyyənliliyə parlamentin son verməsi daha düzgün olmazdı?

- Bilmirəm. Hər halda, yadıma gəlirsə, bir vaxt bunun et-

çalışmalıyıq ki, yuxarıdakı Gü-nəş deyil?

- Bir müddət əvvəl Mikayıl Müşfiqin abidəsinin dağıdılmasına prezident səviyyəsində müdaxilə olundu. Belə çıxır ki, qırmızı xəttin keçilməməsi üçün bütün bu kimi məsələlərə dövlət başçısının müdaxiləsi olmalıdır?

- Xeyr, əlbəttə, bu da anormallıqdır. Biz bir sıra hallarda ya deputat, ya vətəndaş, ya məmur olaraq məsuliyyətimizi kifayət qədər dərk eləmirik, dey-

qoyulması məsələsinə laqeyd münasibətdən gedir. Üstəlik, abidənin qoyulacağı yerdəki daş lövhə də təmir-bərpa işlərinin qurbanı olub və məsuliyyəti də heç kim üzərinə götürmür. Bununla bağlı nə demək olar?

- Bu da məsuliyyətsizlikdir, biganəlikdir, tariximizə sayğı ilə yanaşmamaqdır. Bəli, mən sizinlə razıyam ki, 1988-ci ildə Ermənistanı yardıma gedən həmvətənlərimiz ermənilər tərəfindən qəsdən məhv edilmiş-

- Hər halda bir neçə dəfə həmkarlarımız bu və ya buna bənzər məsələləri Milli Məclisdə qaldırıblar. İndi biz də bu məsələni qaldıra bilərik. Qaldırısaq, ictimailəşdirsək, ola bilsin ki, konkret nəticələri olsun. Məncə, hökumətin hesabatında bütövlükdə bu məsələlərə ümumi şəkildə yanaşmaq lazımdır. İmkan olsa, bəli, mən konseptual baxımdan bu məsələyə toxunmaq istərdim. Yəni təkə 1988-ci ildə ermənilər tərəfin-

nü yeni, daha yüksək və dinamik inkişaf dövrünə qədəm qo-ya bilər. Məncə, belə də olacaq. Çünki ölkə prezidentinin siyasətində bu hədəflər özünü açıq şəkildə göstərir. Lakin əgər dünya bu gün maliyyə-iqtisadi böhranın içərisindədirsə, Azərbaycan bunlardan təcrid olunmuş halda deyil axı. Azərbaycanın iqtisadiyyatı bu gün tamamilə dünya iqtisadiyyatına inteqrasiya olunub. Azərbaycanın maliyyə sistemi bu gün tək-

Fəzail Ağamalıdan Arif Rəhimzadəyə kəskin etiraz

"Arif Rəhimzadənin söylədiyi fikrin heç bir elmi-praktik əsası yoxdur"

Fəzail Ağamalı: "Biz bir sıra hallarda ya deputat, ya vətəndaş, ya məmur olaraq məsuliyyətimizi kifayət qədər dərk eləmirik"

rafında geniş diskussiyalar getdi, müzakirələr açıldı. Vaxtilə Konstitusiyaya hazırlananda ən çox müzakirə olunan məsələlərdən biri də bu idi ki, etnos olmaq etibarilə bizim adımız necə yazılmalıdır. Əslində alimlərin burada da fikri haçalandı. Bəziləri dedi ki, bəli, biz Azərbaycan türkü olaraq yazmalıyıq, digərləri dedi azərbaycanlılar elə mahiyyət etibarilə türkdür. "Azərbaycan" sözünün özünün kökündə türkcülük var. Firudin Cəlilovun əsərlərində bu məsələlər çox geniş şəkildə qoyulub. Sonradan elə burada yaşayan tayfaların adından bu məkan vətəndaş hüququnu qazanıb. Yəni faktiki olaraq, Azərbaycan sözünün özünün türk tayfalarına məxsus olduğu iddiası var. Bu, bir çox alimlər tərəfindən sübuta yetirilib. Azərbaycan da öz bəx, qazax, osmanlı kimi türkdür, burada ikinci söhbət ola bilməz. Heqiqət üzərində mübahisə aparmağa ehtiyac yoxdur. Onda biz sübut etməyə

cəyimiz sözün məsuliyyətini götür-qoy etmirik, atacağımız addımların verəcəyi nəticələri ölçüb-biçmirik. Bu da cəmiyyətdə əlbəttə, müəyyən problemlər yaradır. Necə ki, siz dediniz, bəli, Müşfiqin heykəlinin götürülməsi ilə bağlı problem yaranıb. Nəgiz xanım Paşayeva bu məsələni ictimailəşdirdi, sonradan ölkə prezidenti məsələyə qarışdı, çox sərt reaksiya verdi və günahkarların cəzalandırılmasının vacibliyini öne çəkdi. Bunun üçün hər kəs söylədiyi sözün, atdığı addımın məsuliyyətini anlamalı, dərk etməli, onun verə biləcəyi nəticəni bəri başdan ölçüb-biçməlidir. Onda bax, bu cür problemlər, xoşagəlməz diskussiyalar ortalağa çıxmas.

- Bu yazılarda buna bənzər digər məsələ də ictimailəşdi. Söhbət 1988-ci ildə zəlzələ qurbanlarına yardım üçün Leninakana uçarkən Ermənistan əsasında məhv edilən 77 azərbaycanlıya abidə

"Azərbaycan hökuməti bu gün ona tapşırılan işi yerinə yetirə bilir"

di. Bununla ermənilər öz vəhşiliklərini bir daha ortalağa qoydular. Çox təəssüf ki, biz Ermənistanın vəhşiliklərini ortalağa gətirəndə bu faktdan lazımi səviyyədə istifadə etmirik. Bəli, mən belə bir abidənin qoyulması ilə bağlı fikir var idi və daş lövhənin Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasının önündəki parkda olduğunu da xatırlayıram. Əslində bu abidənin qoyulması zamanında heyata keçirilməli idi. Bunun üçün Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi var. Tarixi abidələrin qorunması onun səlahiyyətində olan məsələdir. Həmçinin gələcəkdə tarixi abidələrin qoyulması məsələsi də mənə, bu qurum tərəfindən reallaşdırılmalıdır. Eyni zamanda təbii ki, müəyyən strukturlar var, bu qurumların gözünün qabağında belə bir addımın atılması təcübüldür. Yəni o daş lövhəni götürən adam baxmırıq ki, onun üstündə nələr yazılıb və bura nə üçün qoyulub? Deməli, bu, savadsızlıq, öz tarixinə biganəlik, öz mədəniyyətinə sayğısızlıqdır. Bu da, əlbəttə, xoşagəlməz deyil. Mənə elə gəlir ki, bu cür hallara qarşı hər bir vətəndaşın mövqeyi ortalaq olmaqla bərabər, müvafiq strukturlar da üzərinə düşən vəzifəni və məsuliyyəti dərk edib bu cür halların yaranmasına imkan verməməlidirlər. Baxın, Nərgiz xanım Paşayeva məsələni ictimailəşdirməyə, bəlkə də Müşfiqin heykəli yaddan çıxıb gedəcəkdir. Deyəcəkdik, görəsən, Müşfiqin heykəli nə oldu, hara getdi? Ona görə də bu gün fərqi yoxdur hansı sahədə çalışsan məmur varsa, o məmurda yüksək dövlətçilik psixologiyası, böyük vətəndaşlıq təəssübü, vətənpərvərlik hissi olmalıdır, həmin məmur öz tarixinə, ədəbiyyatına böyük məhəbbət hissi özündə daşmalıdır.

Bunsuz alınmır.

- Bu məsələni parlamentdə qaldırmağınız mümkündürmü?

- Bu sıraya Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin də abidəsi daxildir? Bəli, Rəsulzadənin də hardasa heykəli qoyulmalıydı. Digər abidələrin qoyulması, həmçinin mövcud abidələrin qorunub-saxlanmasına həssas münasibətin göstərilməsinə çox ciddi ehtiyac var.

- Hökumətin bu ay keçirilən hesabatında parlamentlərin hansı mövqədən çıxış edəcəyi də çox maraqlıdır. Ölkədəki sosial-iqtisadi problemlər, maliyyə bazarında, bank sektorundakı acınacaqlı durum və sairə bağlı səlahiyyətli şəxslərdən hesabat istəniləcəkmi, yoxsa ötən illərdəki kimi yekdilliklə onun fəaliyyəti müsbət qiymətləndiriləcək?

- Heqiqət naminə etiraf etmək lazımdır ki, Azərbaycan hökumətinin iradəsindən asılı olmayaraq bizdə də çətinliklər var. Dünya maliyyə-iqtisadi böhran içərisində əziyyət çəkməkdədir. Dünyanın bir parçası kimi, təbii ki, bu proses Azərbaycanı da yan keçməyib. Çətinliklərimiz var və təbii ki, Azərbaycan bir neçə il bundan öncəki Azərbaycan deyil. Ancaq hökumət nə mümkündürsə, onu edir ki, dünyanı bürüyən bu maliyyə-iqtisadi böhrandan az itki ilə çıxsın. Bu, heqiqətən də iqtidarı siyasətində özünü qabarıq şəkildə ifadə etməkdədir. Ona görə də biz müəyyən təkliflər verə bilərik - mənə, belə də olacaq - hökumət həmin təklifləri nəzərə alarsa, ölkənin məruz qaldığı bu və ya digər çətinliklərin aradan qaldırılmasına öz töhfəsini vermiş olar. Bizim ehtiyatlarımız kifayət qədər çoxdur, imkanlarımız var. Biz bu ehtiyatlarımızı tamamilə işə sala bilsək, mənə, artıq 2018-ci ildən Azərbaycan özü-

cə manatla müəyyən olunmur, eyni zamanda beynəlxalq valyutanın məzənnəsi, bu və ya digər müdaxiləsi ilə tənzimlənir. Ona görə də təbii ki, bütün bunların hamısının qarşısını almaq heç bir ölkəyə müəssər olmayıb. Baxın, maliyyə-iqtisadi böhran şəraitində bütün ölkələrdə ABŞ dollarına nisbətən milli valyutaların məzənnəsi xeyli aşağı düşüb.

- Ancaq bu yanaşma da var ki, dünyada ölkəmizdəki qədar uzunömürlü hökumət mövcud deyil, komandalar vaxtaşırı dəyişir, yenilənir...

- Hökumət müstəqil Azərbaycan dövlətinin bir qoludur. Azərbaycan hökuməti bu gün ona tapşırılan işi yerinə yetirə bilir. Uğurlarımız da var, gəlin bunu etiraf edək. Bu gün Azərbaycanın 30 milyard dollardan çox ehtiyatı var. Neftin qiymətinin aşağı düşməsinə baxmayaraq, hər halda başqa ölkələrə nisbətən Azərbaycan ayaq üstədir. Başqa ölkələrlə müqayisədə Azərbaycanda ağır sosial-iqtisadi durum yoxdur. Bəli, çətinliklər də var, bunlar isə dünyada baş verən proseslərlə bağlıdır. Ancaq qazın, elektrik enerjisinin qiyməti artırılması istehsal prosesinə, kənd təsərrüfatına, sənayə müəssisələrinə, həmçinin əhalinin ümumi vəziyyətinə özünün mənfi təsirini göstərdi. Təəssüf ki, bu, belədir və etiraf olunmalıdır. Ancaq bəlli olan budur ki, Azərbaycan iqtidarı bunu qəsdən etməyib. Yəni, düşünərək bunu etməyib ki, camaatın vəziyyəti çətinləşsin. Sadəcə olaraq zərurətdən doğan belə bir addım atılıb. Amma hökumətin hesabatında bununla bağlı elə bir təklif irəli sürməli deyil, bu təklif göyde qalmalıdır. Bəli, elə etmək lazımdır ki, bu vəziyyətin davamlı olmasına imkan verməyək və bunun davamlı olmasının qarşısını alaq.

Millətçinin ram edilməsi

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Bu yaxında məşhur yapist deputatlardan Arif Rəhimzadə azərbaycanlıların türk olmadığı haqda nəse çərnləmişdi. Düzü, şəxsən mən insanların milliyyəti təmasında müzakirələrə qoşulmağı artıq sayıram. Bu mədəniyyət, folklor, mətbəx, etnik rəngarənglik baxımından, turizm məqsədiylə hansısa diqqət doğura bilər, başqa yəndə mənəşiz söhbətdir. Çünki bunun sənədlərini bəşəriyyətin ağıllı nümayəndələri faşizmdən və başqa fəlakətlərdən aldıkları dərslər əsasında çoxdan yazıb hazırlayıblar. Görünür, təkrar eləməyə ehtiyac var, çoxunun yadından çıxıb. Bəlkə heç oxumayanlar da var.

Həmin sənədlərdən birincisi BMT Baş Assambleyasının 1948-ci il dekabrın 10-da yekdilliklə qəbul etdiyi "Dünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsi"dir. Gəlin həmin sənədin 2-ci maddəsini oxuyaq: "**Hər bir insan**, irqi, dərisinin rəngi, cinsi, dili, dini, siyasi və digər əqidələri, **milli** və sosial mənsubiyyəti, əmlak vəziyyəti, silk mənsubiyyəti və digər vəziyyətlərinə **görə heç bir fərq qoyulmadan hazırkı Bəyannamədə bəyan edilən bütün hüquqlara və bütün azadlıqlara malik olmalıdır**". (Fərqləndirmə mənimdir - Z.H.).

İkinci sənəd isə 1950-ci ildə Romada qəbul edilən Avropa İnsan Haqları Konvensiyasıdır. Onun isə 14-cü maddəsində ("Aynsəçkiliyin qadağan olunması" adlanır) yazılıb: "**Bu Konvensiyada təsbit olunmuş hüquq və azadlıqlardan istifadə** cins, irq, dərinin rəngi, dil, din, siyasi və ya digər baxışlar, **milli** və ya sosial mənşə, **milli azlıqlara mənsubiyyət**, əmlak vəziyyəti, doğum və ya digər hər hansı **əlamətlərinə görə ayrı-seçkilik olmadan təmin olunmalıdır**".

Vəssalam. Bununla da insanların hüquqlarını hansısa milli məsələyə görə bölmək, fərqləndirmək birdəfəlik rədd edilə bilər. Azərbaycan da bu 2 sənədi ratifikasiya eləyib - bizdə qanun səviyyəsindədir. İndi özünüz deyən, milli məsələ hər hansı üstünlük və ya əlavə hüquq vermirsə, bunu dərindən anlamaq nədir? Şəxsən mən özümü türk sayırdım, indi isə marsiançik olduğum qənaətinə gəlmişəm.

Misal üçün, gəlin BDU-nun professoru, elmlər doktoru Nizaməddin Şəmsizadənin interviusündən sitata baxaq: "Dünyada ən mükəmməl şey gen, qan yaddaşdır. Qanı və geni təmiz olan hər zaman təmiz olacaq. Qarışıq nikahlardan doğulan adamlar hər zaman yanlış düşüncülər". Normal dövletdə beləsinə cinayət işi açılmalı idi. Bu isə uşaqlara dərs keçir. Üstəlik, savadsız, elmsiz olması da açıq görünür, çünki tibbi baxımından qarışmayan xalq və topluluqların, Nizaməddin müəllim kimi "əqrəba evliliyinin" törəməsi olanların cürbəcür anormalliqlara, xəstəliklərə, eybəcərliklərə düşməsi elmdə danılmaz faktır. Qarışıq nikahlardan isə hər cəhətdən sağlam insanlar doğulur. Bəşəriyyətə fayda vermiş dahilərin bəlkə yarısından çoxu (belə şeyi hesablamaq özü də gerizəkəli işdir, o üzdən təxminən yazaq) qarışıq nikahlardan doğulublar.

Arif müəllimin əhvalatında, ümumiyyətlə, xeyli tumanı başına keçirdən tiplər oldu ki, onlara baxanda adam həm türk olmaq istəmədi, həm də paradoksal olsa da, Arif müəllimə hörmət yaranırdı. Əgər Ziya Göyalya "vaxt gələcək filankəsələr də türkçü olacaq" desəydilər şübhə eləmirəm ki, boynuna daş bağlayıb özünü sürgündə ikən Malta sularına qərq edərdi.

Sonda bu millətçilik təmasında real bir əhvalatı yazım. Əsgərlikdə olanda bizdə bir talış əsgər var idi, kimlərsə bunun başını pozmuşdular, öz ağılla guya millətçilik edirdi. Ancaq öz rayonundan olan əsgərlərlə oturub-durur, zərurət olmadıqca azərbaycanca kəlmə kəsmirdi, hətta özünə "Talışinski" deyərək gülməli imza düzəltmişdi, sənədlərə elə qol çəkirdi. Nəse, uzun sözün qısa, bir gün taborumuza Türkiyə ordusundan bir albay (polkovnik) qonaq gəldi. Bizi siraya düzdülər, albay baxdı, sonra dedi ki, kim 50 dəfə "jim" eləyə bilər. (Düzü, buna Anadoluda "şınav" deyilməsini o zaman eşitdik). Talış qaradamız cantaraq oğlan idi, çıxdı qabağa, hərəkəti elədi. Albay çox sevindi, yaxasında Atatürkün şəklili olan bir kiçik nişan vardı, həmin nişanı açıb əsgərin yaxasına asdı.

Həmin əsgər xidmətin sonuna qədər Atatürkün şəklili olan nişanı yaxasından açmadı, hamıya da fəxrle göstərdi. Axırda da evə apardı. Bax, insana və millətçilik təmasına verilən qiymət o idi. İnsana hörmətlə yanaş, qədrini bil, hə-

Ermənistanı təcrid edən projelər - düşmən "ofsayt" da

İqtisadi maraqlar, bir qayda olaraq, siyasi maraqlar doğurur, iki və çoxtərəfli əməkdaşlığı zəruri edir. Güney Qafqaz regionu da istisna təşkil etmir. Regionun "ağırlıq mərkəzi" isə şübhəsiz ki, Qərbi-Şərqi və Şimal-Cənub strateji marşrutlarının vazkeçilməz dövləti Azərbaycandır. Bu, ölkəmizin ən əvvəl işğalçı Ermənistan qarşısında çox mühüm geosiyasi üstünlüyüdür.

Azərbaycan özünün həm əlverişli coğrafi mövqeyi, həm də sanballı iqtisadi-energetik potensialı sayəsində qonşu dövlətlər üçün, Qərbi-Şərqi üçün öz tranzit önəmini ilbəil artırmaqdadır. Nə xoş ki, bu yəndə işğalçı Ermənistanı təlaşlandıran sevidirici xəbərlər artmaqdadır.

Xəbərlərdən biri 2007-ci ildə inşasına başlamış strateji əhəmiyyətli Bakı-Tiflis-Qars demiryolu layihəsi ilə bağlıdır. Demiryolu Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə arasında imzalanmış dövlətlərarası saziş əsasında tikilir və artıq başa çatmaq üzrədir. Bu barədə danışan Türkiyənin nəqliyyat, dənizçilik və kommunikasiya naziri Əhməd Arslan bildirib ki, Qars və ümumilikdə bütün regionun xilasına səbəb olacaq layihənin reallaşdırılması artıq yekunlaşır.

"Rəsmi Ankara bu yolun Naxçıvana, sonradan isə İrana və Pakistana qədər uzadılmasını təklif edir. Bu məsələ bir neçə gün əvvəl İslamabadda keçirilən İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının XIII sammitində də diqqət mərkəzində olub. Türkiyə tərəfinin həmin sammit çərçivəsində keçirdiyi görüşlərdə bütün 10 ölkənin liderləri Bakı-Tiflis-Qars və Qars-İldir-Naxçıvan demiryolunun yaxın vaxtlarda istifadəyə veriləcəyinə əminlik ifadə ediblər", - deyərək qeyd edib.

Ötən həftəsonu başqa bir xoş xəbər Şimal-Cənub beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi ilə bağlı gəlib. Belə ki, Azərbaycandan iki ölkənin demiryolları şəbəkəsini birləşdirən Astara (Azərbaycan) - Astara (İran) demiryolu xətti üzərindən İrana ilk sınaq qatarı gedib. Tədbirdə hər iki şəhərin icra hakimiyyətinin başçıları, sərhəd zastavalarının rəhbərləri iştirak ediblər. "Azərbaycan Demiryolları" QSC-dən isə bildiriblər ki, demiryolu xəttinin rəsmi açılış mərasimi martın 6-da baş tutacaq.

"Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizi haqqında razılaşma Rusiya, İran və Hindistan arasında 2000-ci il sentyabrın 12-də Sankt-Peterburq şəhərində bağlanılıb. Azərbaycan

İrəvana qarşı Bakının "Dəmir at" gedisi: işğalçının blokadası güclənir

Təcavüzkar ölkə üçün şans qapıları bir-bir qapanır; anti-Ermənistan layihəsinə Pakistan da qoşulacaq; bu gün İran və Azərbaycan demir yollarının birləşməsinin rəsmi açılış mərasimi olacaq - İrəvan fiaskoda...

İrəvanın "Dəmir günbəz" xofunun ardınca "Dəmir at" təlaş... Bu təlaşın təzahürüdür ki, təcavüzkar ölkə getdikcə daha da ağırlaşan nəqliyyat blokadasından heç olmasa, Gürcüstan vasitəsilə çıxmağa çalışır. Erməni baş naziri Karen Karapetyanın fevralın sonunda Tiflisə iki günlük səfərin əsas məqsədi də Gürcüstan hökumətini artıq 10 ildən çoxdur işləməyən Moskva-Suxumi-Tiflis-İrəvan demiryolu xəttinin açılışına razı salmaq idi.

Ancaq bu hiylənin baş tutacağı inandırıcı deyil. Ötən saylarımızın birində yazdığımız kimi, Gürcüstan çətin ki, bu addıma getsin. Ona görə bu, mümkün görünür ki, o halda Tiflis separatçı bölgənin müstəqilliyini de-facto tanımış olacaq, özünə qarşı Rusiya təhlükəsini artırıcaq, Azərbaycan və Türkiyə kimi strateji müttəfiqlərini narazı salacaq.

Mövcud durumda Ermənistanın yeganə çıxış yolu, nəhayət, Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasətinə, ölkəmiyə və qardaş Türkiyəyə qarşı ərazi iddialarına son qoyub qonşu dövlətlərlə dinc-yanaşığı, sülh şəraitində yaşamaq kursu seçməsidir. Əks halda, Ermənistan üçün bataqlıq effekti davam edəcək: tərpendikcə daha dərinə gedəcək.

Beləcə, Ermənistanın iqtisadi, nəqliyyat-kommunikasiya blokadası güclənməkdə, onun beynəlxalq aləmlə normal əlaqələri daha əlçatmaz duruma gəlməkdədir. Yan keçən demiryolu projeləri düşmən ölkənin qorxulu rəyasına çevrilməkdədir. Qatırları isə obrazlı şəkildə bəzən "Dəmir at" da adlandırılır. Bu mənada uğurla reallaşmaqda olan hər iki layihəni Ermənistan qarşı "Dəmir at" gedisi də adlandırmaq olar.

İrəvanın "Dəmir günbəz" xofunun ardınca "Dəmir at" təlaş... Bu təlaşın təzahürüdür ki, təcavüzkar ölkə getdikcə daha da ağırlaşan nəqliyyat blokadasından heç olmasa, Gürcüstan vasitəsilə çıxmağa çalışır. Erməni baş naziri Karen Karapetyanın fevralın sonunda Tiflisə iki günlük səfərin əsas məqsədi də Gürcüstan hökumətini artıq 10 ildən çoxdur işləməyən Moskva-Suxumi-Tiflis-İrəvan demiryolu xəttinin açılışına razı salmaq idi.

Ancaq bu hiylənin baş tutacağı inandırıcı deyil. Ötən saylarımızın birində yazdığımız kimi, Gürcüstan çətin ki, bu addıma getsin. Ona görə bu, mümkün görünür ki, o halda Tiflis separatçı bölgənin müstəqilliyini de-facto tanımış olacaq, özünə qarşı Rusiya təhlükəsini artırıcaq, Azərbaycan və Türkiyə kimi strateji müttəfiqlərini narazı salacaq.

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin yaşı 30 ilə yaxınlaşsa da, onun həlli vacibliyi hələ ki dünya güclərinin diqqət mərkəzində, dünyanın gündəmində deyil. Gürcüstanın, Ukraynanın, Moldovanın da ərazilərindəki separatizm ocaqları, münaqişələr isə daha böyük diqqət mərkəzindədir. Yəni, eyni həssaslıq Qarabağ münaqişəsinə münasibətdə görünür.

Bəs bu ayrı-seçkilik nədən qaynaqlanır? Nələr edilməlidir ki, Dağlıq Qarabağ məsələsi dünyanın gündəminə həlli vacib məsələ kimi daxil olsun? Politoloq Qabil Hüseynli bildirdi ki, Dağlıq Qarabağ məsələsi postsovet məkanında olan digər münaqişələrdən fərqləndirilməyə çalışılır: "Məsələn, hələ ATƏT-in Lissabon sammitində Gürcüstanın və Moldovanın ərazi bütövlüyü yekdilliklə təsdiq edilsə də Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələsinə Ermənistanın səs verməməsi ucbatından bu məsələ sadəcə olaraq, o zamankı ATƏT sədrinin ayrıca bəyanatında öz əksini tapmışdı. BMT-nin məlum qətnamələrindən başlayaraq bu məsələyə münasibətdə beynəlxalq təşkilatların özünün fəaliyyətində qeyri-ardıcılıq müşahidə olunur. ATƏT hansı ki, bu məsələnin həllini öz üzərinə götürüb, postsovet məkanında

münaqişələrə münasibətdə təcridən reallığı əks etdirməyən bir fəlsəfəni inkişaf etdirməyə başladı. Minsk Qrupu Dağlıq Qarabağ məsələsinə əlahiddə məsələ olduğunu və buna görə də buna əlahiddə yanaşma tələb olunduğunu irəli sürməyə başladı. Bu əlahiddəlik də özünü onda göstərdi ki, Gürcüstan və Moldovada ərazi bütövlüyü əsasında problemin həll edilməsi tərəddüd edilmədən irəliyə sürüldükdə, Dağlıq Qarabağ məsələsində ərazi bütövlüyü ilə öz müqəddəratını təyin etmə prinsipləri eyni zamanda irəli sürüldü. Burada açıq şəkildə iki standartlardan istifadə edilirdi və edilir. Bu ikili standartların formalaşmasında bir tərəfdən xristian təəssübkeşliyi, o biri tərəfdən də Ermənistanın lobbicilik fəaliyyəti mühüm rol oynayırdı. Məsələn, müqayisə etdikdə Gürcüstanın Abxaziya vilayətindəki abxazlar yerli

Qarabağ problemini dünyanın gündəminə necə gətirməli?

Siyasi analitik Azərbaycana münasibətdə "ikili standart" yanaşmasının səbəbindən danışdı, çıxış yolu göstərdi...

Qabil Hüseynli

aborigen xalq olsalar da, onların öz müqəddəratını təyin etmək hüququ qəbul edilmədi. Amma Dağlıq Qarabağa son iki yüz ildə ruslar tərəfindən köçürülmüş ermənilərin öz müqəddəratını təyin etmək hüququ məsələsinin təcridi olsa da yavaş-yavaş həll variantında elementə çevrilməsinə imkan yaradılır. Bu məsələdə bütün xristian ölkələri və eləcə də xristian kilsəsi önəmli rol oynayır. Dünya düzenini müəyyən edən,

dünya idarəçiliyində həlledici rol malik olan dövlətlər münaqişələrə münasibət məsələsində sırf dini amillərlə, xristian amilinə üstünlük verirlər. Burada da islamofobiya özünü göstərir, xristian təəssübkeşliyi bu məsələnin həllində ön plana keçir".

Bəs, Azərbaycan nə etməlidir ki, Dağlıq Qarabağ məsələsi dünyanın diqqət mərkəzində, gündəmində olan məsələlər sırasına keçsin? Buna müharibə-

yə başlamaqla, yoxsa diplomatik işi sürətləndirməklə nail olmaq mümkündür?

Politoloqa görə, hər iki mətoddan istifadə edilməlidir: "Azərbaycan öz geosiyasi əhəmiyyətinə görə Qərbi və bütün dünya üçün əhəmiyyətli bir bölgədir. Məsələn, Azərbaycanın enerji ehtiyatları bu gün Avropa qitəsi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu təsir niçəni biz elə istifadə etməliyik ki, ciddi siyasi dividendlər gətirsin və Dağlıq Qarabağ probleminin həlli ilə bağlı dünya siyasətində bir növ lobbicilik funksiyasını yerinə yetirmiş olsun. Yeni Azərbaycanın geosiyasi üstünlükləri bütünlüklə Qarabağ probleminin həllinə yönəldilməlidir. Bunu Azərbaycanın nəqliyyat dəhlizi kimi artan roluna da aid etmək olar. Azərbaycanın istifadə edə biləcəyi bütün imkanlardan Dağlıq Qarabağ məsələsinin dünyanın diqqətində olan əsas məsələlərdən birinə çevrilməsi üçün istifadə edilməlidir. Əgər görsək ki, bunlar

bir nəticə vermir Azərbaycan müharibə variantını seçməlidir. Müharibə variantının seçilməsi problemin həllinin vacibliyinə dünyanın diqqətini cəlb edə bilər. Azərbaycan təcridən silahlı qüvvələrini daha da təkmilləşdirməklə, cəmiyyətin özünü təkmilləşdirməklə, insanların mənavi-psixoloji ruhunu yüksəltməklə ərazi bütövlüyümüzün təmin edilməsi məsələsinə hər bir insanın bir nömrəli məsələsinə çevirməlidir. Belə olanda dünyanın diqqətini cəlb edə biləcəyik. Cəmiyyətdəki müəyyən sosial ədalətsizliklər, rüşvət və korrupsiya qanunların işləməməsi kimi problemlər həll edilə bilər. İnsanlararası kəskin qütbləşmənin də tənzimlənməsinə ciddi ehtiyac var. Elə edilə bilər ki, Azərbaycan insanı tutduğu mövqedən, milli mənsəbiyyətindən asılı olmayaraq öz vətəni üçün canından keçməyə hazır olsun. Məhz belə bir vəziyyətə nail olduqdan sonra başlanan müharibə qələbəyə gətirər".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Bu həftə tarixi görüş reallaşır - Ərdoğan Rusiyaya gedir

Elçin Mirzəbəyli: "Kremlin indiki modelinin dəyişəcəyini gözləmək doğru deyil"
Əhəd Məmmədli: "Görüşün ən çox əhəmiyyəti Türkiyə və Rusiya üçündür"

Bu həftə Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rusiyalı həmkarı Vladimir Putinlə görüşü gözlənilir. Görüş Ərdoğanın martın 9-10-da Rusiyaya səfəri çərçivəsində baş tutacaq. Görüşdə ikitərəfli münasibətlərin inkişafı perspektivləri müzakirə olunacaq.

Ekspertlər hər iki ölkə arasında ötən ilin ortalarından başlayaraq baş verən yaxınlaşmanın fonunda bu səfərin mühüm nəticələrlə tarixə keçəcəyini düşünürlər. Region və Azərbaycan üçün də Ərdoğan-Putin görüşünün mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyi qeyd olunur. Xüsusilə, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində Türkiyə rəhbərinin Moskva səfərinin önəmli nəticələr verə biləcəyi vurğulanır.

Səfərin tam detalları hələ məlum olmasa da, Türkiyədə gələn ay keçiriləcək referendumun da əsas müzakirə edilən məsələlərdən biri olacağı deyilir. Rusiyada səsvermə hüququ olan çoxsaylı türkün olacağı nəzərə alsaq, bu fikirlərdə heç qət çaları kifayət qədər çox görünür.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli

hesab edir ki, Türkiyə-Rusiya arasında yaxınlaşmanın sürətlə inkişaf etməsinə mövcud situasiya diktə edir: "Hər iki ölkənin ayrı-ayrılıqda geosiyasi maraqları var. Açıq şərəitdə Rusiya-Türkiyə münasibətlərinin daha uzağa gedəcəyini, müttəfiqlik əlaqələri ilə sonuclanacağını düşünürəm. Bu baş verərsə, ciddi təlatümlərin meydana çıxmasına səbəb olar, Qərbi tərəfdən Türkiyəyə qarşı ciddi təzyiqlərin olmasına zəmin yarada bilər. İndiki şəraitdə iqtisadi müstəvidə əlaqələrin genişlənməsi hər iki ölkənin maraqlarına xidmət edir. Məsələnin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə təsir edəcəyini düşünürəm, zənnimcə doğru olmazdı. Ola bilsin ki, situasiyanın daha da gərginləşməsinə, münaqişənin daha da pik hə-

də çatmasına maneə yaratsın Türkiyə-Rusiya münasibətləri. Amma münaqişənin ədalətli həllinə bu yaxınlaşmanın səbəb olacağını düşünmək doğru olmazdı. Çünki Dağlıq Qarabağ və postsovet məkanında münaqişələri Rusiya yaradıb. Azərbaycan ərazilərinin işğal prosesində də birbaşa Rusiya yaxından iştirak edib. İndiki şəraitdə münaqişənin ədalətli, ümumiyyətlə, bütöv-

lükde həllinə maneə olan da Kremlin. Çünki Rusiyanın maraqları Azərbaycanı, bütövlükdə postsovet məkanını nəzarətdə saxlamaq üçün bunu diktə edir. Təbii ki, alternativ yanaşma da ola bilərdi".

Politoloqa görə, əgər Rusiya sivil bir dövlət olsaydı, postsovet məkanında iqtisadi gücü ilə liderlik iddiasına düşsəydi, demokratik dəyərlərin daşıyıcısı olsaydı, tam fərqli ya-

naşma olardı: "Amma Rusiya belə bir dövlət deyil. Yaxın müddət ərzində də Kremlin indiki modelinin dəyişəcəyini gözləmək doğru deyil. Bu baxımdan rəsmi Moskvanın ənənəvi siyasətində dəyişiklik edəcəyini gözləmirəm. Belə olan şəraitdə Türkiyə proseslərə hər hansı bir formada təsir göstərə bilməz. Bu proses yalnız o zaman baş verə bilər ki, Rusiyanın mövqeləri zəifləsin, yaxud Cənubi Qafqazla bağlı siyasəti dəyişsin, beynəlxalq şərtlər bunu diktə eləsin. İndiki şəraitdə isə, belə gözləntilərim yoxdur. Ərdoğan-Putin görüşü düşünürəm ki, Suriya məsələsində ortaq müzakirələrə xidmət edir. Digər tərəfdən, burada iqtisadi əlaqələrin də müzakirəsi olacaq. Türkiyədə keçiriləcək referendum öncəsi Ərdoğan özünə də siyasət dəstək axtarır. Qərbin bu prosesə mövqeyini nəzərə alsaq, Rusiyanın dəstəyi məsələsi ortaya çıxıb. Çünki Putin bundan əvvəl də Türkiyənin indiki iqtidarına dəstək vermişdi. Bu dəstəyin yenə davam edəcəyini gözləyirəm. Bu dəstəyin özünün Türkiyəyə nə verəcəyi isə, çox mübahisəli məsələdir".

"Sivilizasiyalar və konfliktlər" Analitik Mərkəzinin rəhbəri Əhəd Məmmədli bildirdi ki, Rusiya və Türkiyənin hər birinin öz maraqları olduğu üçün bu görüşdən Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində müsbət nəticələr gözləmək olmaz: "Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin istiləşməsi regionda sülhün, sabitliyin təminatçısı ola bilər. Lakin elə açar mövzular var ki, orada Türkiyənin də, Rusiyanın da güzeştə getməsi

qeyri-mümkündür. Ona görə Ərdoğan-Putin görüşündə Dağlıq Qarabağ probleminin həlli yönündə hər hansı müsbət nəticə gözləmirəm. Çünki Türkiyə təbii müttəfiqi Azərbaycanın, Rusiya isə strateji müttəfiqi Ermənistanın maraqlarını müdafiə etməyə məhkumdur. Bu görüşün ən çox əhəmiyyəti Türkiyə və Rusiya üçündür. Çünki hər iki ölkə çətin dövrlərini yaşayır. Qərbin Türkiyəyə siyasi basqıları, eləcə də, Rusiyaya yönəlik iqtisadi sanksiyalar, bir növ Türkiyə ilə Rusiyanı bir-birinin qucağına atdı. Amma Türkiyə-Rusiya münasibətləri siyasətdən daha çox iqtisadi təsiriylə yaxınlaşmadı. Yuxarıda qeyd etdiyim kimi, bir neçə açar problem var, məsələn Azərbaycan-Ermənistan münaqişəsi, Krimin ilhaqi, Suriyada vətəndaş müharibəsi və bu mövzularda hər iki tərəfin digərinə güzeştə etməsi mümkündür. Hesab etmirəm ki bu görüş referendumla bağlıdır. Ən çox türkiyəli Almaniyadadır. Referendumla bağlı ora belə Ərdoğan öz nazirlərini göndərir. Ona görə düşünürəm ki, Rusiya səfəri referenduma bağlı olsun. Daha çox iqtisadi projələr və Suriya məsələsinə görə səfər olacaq. Heç şübhəsiz ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi və son bir ildə Azərbaycan-Ermənistan sərhədindəki gərginlik də müzakirə ediləcək. Türkiyə-Rusiya münasibətlərinə həmişə iki aspektdən baxmaq lazımdır: iqtisadi və siyasi. İqtisadi münasibətlər bu iki böyük qonşu arasında yüksək səviyyədədir. Siyasi münasibətlərdə isə ciddi fikir ayrılıqları var".

□ **Cavansir ABBASLI**

Argentina ermənilərini yerində necə oturtmalı?

Elşad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

Erməni diasporu fürsət düşdükcə Azərbaycana qarşı iftira kampaniyasını reallaşdırmağa çalışır. Budur, Argentinadakı ermənilər bu ölkədəki Azərbaycan səfirliyinin qarşısında cəm olub 29 il əvvəl... baş verməyən hadisələrin 29-cu ildönümünü qeyd ediblər, Azərbaycana qarşı iddialar səsləndiriblər.

Özü də bu xəbəri ilk olaraq Argentina ermənilərinin saytı (Prensa Armenia) tirajlayıb. Göründüyü kimi, ermənilər yaşadıkları ölkələrdə bir-birindən dedi-qoduya enerji xərcləmir, yaxud bazar-dükanda pul qazanmaqla gün keçirmirlər. Onlar Azərbaycana və Türkiyəyə qarşı saxta iddialarını tirajlamaq üçün yaşadıkları məkanda media qurumu da təsis edirlər. İnformasiya savaşında bu, çox önəmli məsələdir ki, düşmən də bunu yaxşı anlayır.

Təsəvvür edin, Argentina erməniləri səfirliyimizin qabağına toplaşmış iddia ediblər ki, 1988-ci ilin fevralında guya Sumqayıtda, Bakıda və Kirovabadda (Gəncə) "erməni qırğını" olub. Biz çox yaxşı bilirik ki, Sumqayıt hadisələrini SSRİ DTK-sı təşkil edib. Amma bu proseslərdə erməni təribatçıları da iştirak edib, həmin ərafədə kütləvi şəkildə əmanət kassalarından pulları çıxarılması, hadisələr zamanı isə "Krunk" təşkilatına aylıq ödəniş etməyən ermənilərin qətlə yetirilməsi də çox şeyi deyir. Fakt budur ki, iğtişanın başında "Paşa" ləqəbli Qriqoryan Eduard Robertoviç adlı erməni durub. Üstəlik, ona Sumqayıtda yaşayan və təşkilata kömək etməyən ermənilərin dəqiq siyahısı, ev ünvanları verilib. Bunu biz çoxumuz bilirik, ancaq axı, dünya bilmir. Bu mənada Argentinanı erməni yalanları ilə aldatmaq çox asandır.

Ermənilər baş verməyən hadisələrin ildönümünü keçirmək təcrübəsini 1915-ci ildən bəri yaxşıca mənimsəyiblər. Bu mənada Sumqayıtla bağlı iddialarının üstündən saymazayana keçmək doğru deyil. Bu gedişlər onlar 50-100 il sonra onlar Sumqayıt hadisələrini də Türkiyəyə qarşı irəli sürdükleri "erməni soyqırımı" kimi əllərində dünya boyunca bayraq edə bilirlər. Ona görə də bu yalanları ifşa istiqamətində daha ciddi şəkildə çalışmaq lazımdır. Filmlər çəkmək, dünya dillərində kitablar nəşr etdirmək, şahidlərin dili ilə hadisələrin gerçək üzünü yaymaq lazımdır.

Bu yaxınlarda Azərbaycanın xalq artisti Afaq Bəşirqızı çox maraqlı açıqlamalar vermişdi (Femida.az)/ Onun dediklərindən: "Sumqayıtdakı birotəqəli mənzilimdə 14 nəfər erməni və onlara gələn qonaqları gizlətmişdim. Edik, Şura, qızı, onun həyat yoldaşı və digər qonşumuz olan ər-əvad, oğlu, gəlini və nəvələr idi. İki gün evimdə qalandan sonra saat 01:30-da onları özüm şəxsən BTR -ə mindirib Füzulinin Tuğ kəndinə yola saldım".

Təsəvvür edin, erməniləri xilas edən Afaq Bəşirqızı iğtişaların səbəbkarı olaraq istintaqa cəlb olunub və güllələnmək təhlükəsi ilə üzleşib. Erməni isə 29 ildir "Sumqayıt" deyib şivən qoparır. Gələn il 30 illiyə daha ciddi hazırlaşacaqlar şübhəsiz. Deməli, biz düşmən təbliğatının qarşısında tarixi həqiqətləri qoymalıyıq. Azərbaycan hələ ki xaricdə Xocalı soyqırımı ilə bağlı iş aparır, ancaq tək Xocalıdır mı? Malıbəyli, Meşəli, Kərkicahan, Bağanis-Ayrımdan baş verənlər soyqırım deyildimi?

Erməni iddialarını tarixi faktlarla alt-üst etmək lazımdır. Azərbaycanın səfiri Rəşad Aslanov üçün təbi ki, ermənilərin kompakt yaşadığı bu ölkədə çalışmaq asan deyil. Ancaq Sumqayıt hadisələri ilə bağlı faktları çap edib Argentinada yaymaq da erməniləri yerində oturtmaq olar.

Ötən həftə Qarabağ separatçılarının rəhbəri Bako Sakyan başının dəstəsi ilə Xankəndidə 1988-ci ildə, elə Sumqayıtda quraşdırılmış şoudan bir ay keçməmiş qoyulan abidəni ziyarət etdi. Azərbaycan ərazisində saysız cinayətlər törətmiş bu quldur baş verənlərə görə Azərbaycanı qınayacaq qədər həyasızdır. Amma biz toplum olaraq düşmənin cavabını verməyə gecikirik. 1988-ci ildə Azərbaycandan Ermənistandakı zəlzələ qurbanlarına yardıma gedərkən ermənilərin özləri tərəfindən vurulan İL 76 təyyarəsinin 77 sərmişinin abidə qoymağa gecikdiyimiz kimi...

Ermənilər Hollandiyada "Qarabağ ermənilərə məzar olacaq" deyən diaspor üzvü İlhan Aşkınla 3 ildir məhkəmə davası aparır. Saxta "erməni soyqırımı"na dair abidə qoyulmasına etiraz edən soydaşımız faktiki olaraq tək qalıb. 17 martda ola bilsin ki, holland məhkəməsi ona cəza versin. Erməni heç vaxt diaspor üzvünü tək buraxmazdı - haqlı və ya haqsız olsa da...

Eldar Mahmudovun çetesi ifşa ediləndən sonra bir çox iş adamlarının adları ittiham aktlarına zərərçəkən qismində yazıldı. Bu şəxslərin əksəriyyəti vaxtilə ləğv olunmuş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin yarıqaranlıq dəhlizlərindən keçmiş, var-yoxları əllərindən alınmışdı, özlərinin adı ən müxtəlif qondarma işlərə təqsirləndirilən şəxs kimi yazılmışdı. Eldar Mahmudovun özü və ətrafı varlandıqca, iş adamları sıradan çıxır, ölkədə biznes mühiti də xoş olmayan məcraya yönəlmişdi. Böyük xərcə salınan iş adamları ən müxtəlif yollara əl atmaqla vəziyyətdən çıxmağa çalışıblar. Belə şəxslərdən biri də "Qozbel İman" ləqəbli İman Quliyev olub.

Onun barəsində əvvəllər yazmışdıq. "Xalqlar Dostluğu" ticarət mərkəzinin sahibi, tikinti maqnatı İman Quliyev vaxtilə "MTN çetesi"nin qarmağına düşüb. Onu MTN-ə aparıb qorxudub, şantaj edib pulunu alıblar, özünü isə sərbəst buraxıblar. Bu hal bir neçə dəfə təkrarlansa da, onun adı "MTN işi" üzrə aparılan araşdırmalar çərçivəsində zərərçəkən kimi keçmir.

Redaksiyamıza daxil olan məlumata görə, İ.Quliyev "MTN çetesi"nin həbs edilməyən, sərbəst hərəkət imkanları olan üzvlərinin ona qarşı qanunsuz addımlar atmasından çəkinir. Gələn məlumatlara görə, İman Quliyev rəsmən müflisləşib. İş adamı obyektlerini satmağa çıxıb. Söhbət Yasamal rayonunda yerləşən "Filiz" şadlıq sarayı və 8-ci kilometrədəki "Şərq Saray"dan gedir. Məlumata əsasən, ümumi sahəsi 18 sot olan "Filiz" şadlıq sarayı "Quzu" restoranı ilə birlikdə satılır. Şadlıq evinin qiyməti 4 milyon 800 min manatdır. İndi icarədə olan "Filiz" sahibinə ayda 25 min manat gəlir gətirir. "Şərq Saray"ı da hazırda fəaliyyət göstərir. Ümumi sahəsi 65 sot olan şadlıq evinin qiyməti öncəki şadlıq sarayından 3 dəfə bahadır - 12 milyon manat.

İ.Quliyev çoxsaylı obyektlərin - "Romans" şadlıq evi, "Şərq Saray" şadlıq evi, "Xalqlar Dostluğu" ticarət mərkəzinin, "Green Haus" istirahət mərkəzləri şəbəkəsinin sahibidir. Eyni zamanda tikinti sektorunda da ciddi payı olub. Hakimiyətdəki iki nüfuzlu generala qohumluq əlaqələri olan İ.Quliyevin son vaxtlar öz biznesini xaricə köçürdüyü haqda məlumatlar var. Ölkədə Mahmudov çetəsinin quldurluğu ilə üzleşən bir çox sahibkarlar bizneslərini daha təhlükəsiz dövlətlərə ərazi köçürüblər. Bundan ziyarən çəkmə Azərbaycan dövlətinin büdcəsi, iş yerlərini itirən sadə vətəndaşlar olub. Varlanan, harınlaşanlar isə Eldar Mahmudov və ətrafında qərarlaşıblar.

Maraqlıdır ki, MTN generalına çəpik çalan, onların qanunsuz əməllərini mədh edən, can-başla yerinə yetirən vəzifə sahibləri də çox olub. Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hakimi Ənvər Seyidovun Eldar Mahmudova mədhnamə yazması, onun

2013-cü ildə də sabiq nazirə belə bir hədiyyə verilib. Bu dəfə aeroport şossesinde yerləşən "Azpetrol" yanacaq doldurma məntəqəsinin arxasındakı 10 hektar torpaq sahəsi G.İslamovun qanunsuz sərəncamı ilə E.Mahmudovun əmisi oğlu Yaşar Mahmudova peşkəş edilib. Ərazi hasarlanıb və restoran kompleksi inşa olunub.

başçısının müavini Vaqif Həsənovun MTN-in Antiterror Mərkəzinin müavini olmuş, həbsdə müəmmal şəkildə dünyasını dəyişmiş İlqar Əliyevə 2 mərtəbəli mağaza bağışlaması haqda məlumat da var. Həmin mağaza Mərdəkan qəsəbəsinin girəcəyinin solunda, hazırda "Embawood" şirkətinin icarəsində olan

Eldar Mahmudova biət etmiş məmurlar - siyahıda kimlər var?

MTN çetəsinin iş adamlarına divan tutmasının yeni detalları...

qanunsuz əməllərini təqdirləyici hərəkətlər kimi təqdim etməsi yaddaşlardan silinməyib. Ə.Seyidovun məktubu üzə çıxmasaydı, bu gün onun MTN çetesi ilə əlaqələri bilinməyəcəkdi. Onun özü də kölgədə qalacaqdı. Bu gün "mahmudovçu"larla əlaqələri bilinən vəzifə sahiblərindənədir. Amma bilinməyənləri də az deyil.

Uzun illər boyunca qarşılıqlı mənəfəətə əsaslanan münasibətlər sistemi də formalaşmışdır. İcra hakimiyyəti başçıları öz bəzilləri də "mahmudovçu"ların maraqlarını təmin edənlər sırasında olub. Xəzər rayon icra hakimiyyətinin başçısı Gülağa İslamovun adı da bu sırada ilk yerlərdən birində gəlir. Bu haqda bir müddət əvvəl vəkil Ramiz Zeynalov yazmışdı. Bildirmişdi ki, 2010-cu ildə Türkan qəsəbəsində 8 hektar torpaq sahəsini Xəzər RİH Türkan qəsəbəsi üzrə nümayəndəsi Rahib Babayev və İlham İslamov tərəfindən hasara alınıb. Sonradan isə həmin torpaq sahəsi Gülağa İslamov tərəfindən Eldar Mahmudova hədiyyə edilib.

Vəkil yazıb ki, Gülağa İslamov rayonun Mərdəkan qəsəbəsində yerləşən unikal Dendrari parkının və ona bitişik Kurortlar Şurasının balansında olan 5 hektar sahəni qanunazidd olaraq 2008-ci il tarixli sərəncamı ilə sabiq nazir Eldar Mahmudova fərdi yaşayış evi inşa etmək üçün ayırıb.

2014-cü ilin yanvar ayında isə G.İslamov Eldar Mahmudovun ən yaxın adamı Lalə Əhmədovanı özünə müavin təyin edib. Lalə Əhmədova 2015-ci il parlament seçkilərində 17 saylı Yasamal seçki dairəsindən hakim Yeni Azərbaycan Partiyasına namizədi kimi seçkilərə qatılıb. Lakin Eldar Mahmudov 17 oktyabrda prezident İlham Əliyev tərəfindən vəzifəsindən çıxarıldıqdan 10 gün sonra Lalə Əhmədova könüllü olaraq namizədliyini geri götürdü. Həmin vaxt icra başçısının xanım müavinin seçkilərdə namizədliyinin məhz MTN rəhbərliyi tərəfindən irəli sürülməsi ilə bağlı mətbuatda xəbərlər vardı. Xəzər rayon İcra Hakimiyyəti

2 mərtəbəli binadır. Bina Əmlak Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Rafiq Cəlilov vasitəsilə rəsmiləşdirilərək bağışlanıb. Beləliklə, iki müavin birləşib MTN-çi İ.Əliyevə bina bağışlayıb.

Redaksiyamıza daxil olan məlumata görə, hazırda Mahmudovun çetəsinə tabe olmuş və icra hakimiyyəti strukturlarında post tutan məmurlarla bağlı müvafiq araşdırmalar aparılır. Bu strukturlar arasında Eldar Mahmudova boyun əymiş, onunla əməkdaşlıq etmiş, tapşırıqlarını icra etmiş və MTN xətti ilə icra başçısı vəzifəsinə təyin olunmuş məmurlar təftiş edilir. Onların siyahısı hazırlanır və Prezident Administrasiyasına təqdim olunacaq. Paralel olaraq hazırda vəzifədə olmayan, keçmiş icra başçıları ilə bağlı araşdırmalar aparılır. Onlar barəsində mətbuatda kifayət qədər yazılıb. Adı MTN işində keçmiş icra başçıları ilə bağlı hansı qərar verəcəyi bilinmir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Dağlıq Qarabağ problemi tədricən münaqişənin həlli-nə cəlb olunmuş böyük güclərin gündəmində daha da arxa plana keçməkdədir. Hər necə olmasa, ötən ilki 4 günlük aprel müharibəsindən sonra danışıqlar prosesində heç vaxt görünməyən bir durğunluq müşahidə olunmaqdadır. Hələ ki nə Rusiya, nə də digər aparıcı vasitəçi dövlət - ABŞ prosesi daldandan çıxarmağa ciddi həvəs göstərmir. Yalnız ümumi, növbətçi bəyanatlar eşidilməkdədir.

Bu xüsusda Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Mariya Zaxarovanın ötən həftəsonu verdiyi açıqlamayı yada salmaq yetər. Rusiya XİN rəsmisi Qarabağ probleminin Moskvanın diqqətində

olduğunu demişdi. Eləcə də ABŞ-ın dövlət katibi Reks Tillerson ötən həftə Ermənistanın xarici işlər naziri Edvard Nalbəndyanla telefon söhbətində bənzər ifadə işlədərək bildirib ki, rəsmi Vaşinqton

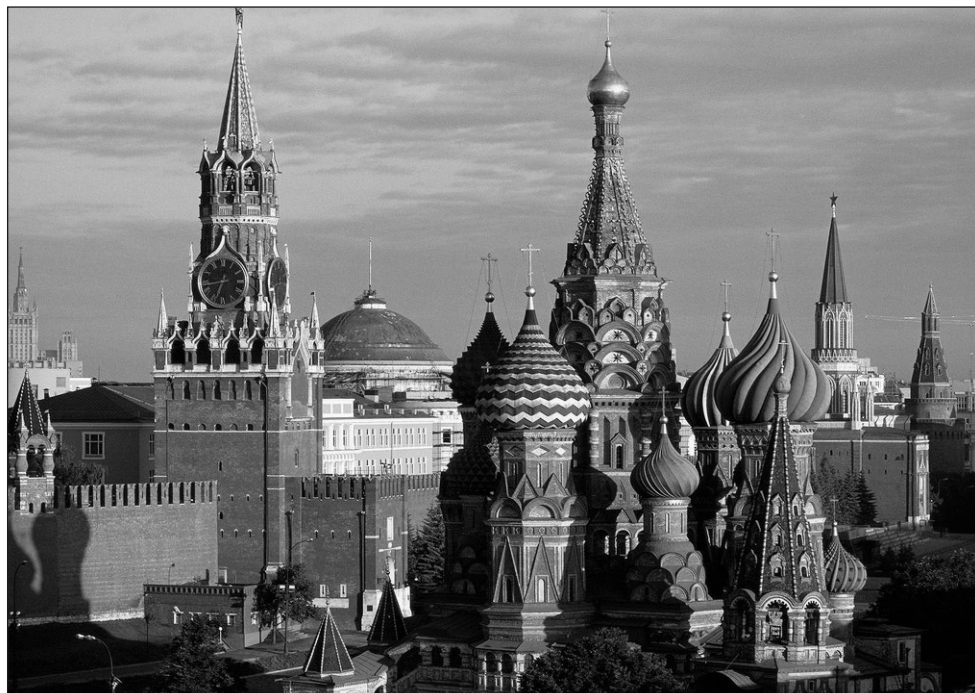
“İsgəndər” hədəsi İrəvana baha başa gələcək - ekspert

“Bako Saakyanın “İsgəndər” hədəsi onlara çox baha başa gələcək”. Bu sözləri Axar.az-a açıqlamasında politoloq Fikrət Sadıqov deyib. Ekspert bildirib ki, ermənilərin Azərbaycanı “İsgəndər” raketləri ilə hədələməsi ilk növbədə erməni xalqını sakitləşdirmək məqsədi daşıyır.

“Birincisi, ermənilər son aylar böyük itkilər veriblər və Sərkisyan bilir ki, Azərbaycan öz torpaqlarını azad etmək üçün bütün vasitələrdən istifadə edəcək. Ona görə də bəyanatdan o tərəfə keçməyən təhdid xarakterli açıqlamalar verir. İkincisi, “İsgəndər” hədəsi ermənilərin işğalçı siyasətini bir daha açıq şəkildə ortaya qoyur. İrəvan başqa dövlətlərə qarşı irəliləyən ərazi iddiası ilə o torpaqları daim nəzarətdə saxlaya biləcəyini düşünür. Ancaq bunun mümkün olmayacağını dərk edirlər. Çünki Azərbaycan onlara ərazilərimizdə sakit yaşamağa imkan verməyəcək. Üçüncüsü, “İsgəndər” hədəsi Sərkisyanın seçkiqabağı kampaniyasının tərkib hissəsidir. Unudurlar ki, bu, onlara baha başa gələcək”, - deyir politoloq vurğulayıb.

Qeyd edək ki, Dağlıq Qarabağ separatçılarının lideri Bako Saakyan Rusiyanın Ermənistandakı “İsgəndər” raketlərinin Dağlıq Qarabağın təhlükəsizliyinin təminatçısı olduğunu bildirib.

Qarabağ

100 minlik İŞİD ordusu Suriyaya, İraqa, Liviyaya yox, Azərbaycan ərazisinə soxulsa, ölkənizi Rusiyadan başqa heç kim xilas etməyəcək. Hər halda Qərb dəqiq bunu etməyəcək. Bu, ən dəhşətli, kontrast nümunədir. Ancaq belə təhlükələr çoxdur”.

Göründüyü kimi, imperiya təfəkkürlü rus politoloq açıq şəkildə bəyan edir ki, Qarabağ məsələsi yalnız Rusiyanın dominant olduğu yeni bir SSRİ tərkibində mümkündür. Başqa sözlə, Kremlin Dağlıq Qarabağı suveren və müstəqil Azərbaycanın tərkibində görmədiyinə işarə vurur, bizi açıq formada təhdid

Moskvanın Qarabağ üçün ən optimal “həll formulu”

Rusiyanın Azərbaycandan nə istədiyi dəqiqləşib, bəs sonra? Kreml strateqlərinin nəzərincə, məsələ yalnız Avrasiya Birliyi çərçivəsində çözümlə bilər; imperiya tərkibində konfliktlərin nizamlanması mümkündürmü?..

bundan sonra da Qarabağ nizamlanması üçün aktiv səylərini davam etdirəcək.

Lakin fakt ortadadır ki, həm Rusiya tərəfdən Qarabağ məsələsinə göstərilən “diqqət”, həm də ABŞ-ın “aktiv səyləri” üçüncü on illikdir nəticə vermir. Demək, ya Moskva və Vaşinqton belə açıqlamalarda səmimi deyil, ya da tutduqları mövqe produktivlikdən uzaqdır. Müşahidələr göstərir ki, sülh nizamlanmasının daşu dirənməsində hər iki məqam özünəməxsus rol oynayır.

Bu arada Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov Rusiyaya səfərə hazırlaşır. İki günlük səfər çərçivəsində onun rusiyalı həmkarı Sergey Lavrovla görüşü planlaşdırılır. Təbii ki, Qarabağ problematikasi da diqqət mərkəzində olacaq. Lakin bu yerdə Elmar Məmmədovun Moskva az öncə etdiyi səfərdən sonra verdiyi açıqlama yada düşür. Azərbaycan XİN başçısı həmin səfərdən razı qalmadığını söyləmişdi.

Daha öncə isə o, “Rusiya istəsə, Dağlıq Qarabağ probleminin həllində qısa zamanda irəliləyişə nail ola bilər” demişdi. Diplomatik dildən tər-cümədə bu, elə “problemin həllinə məhz Rusiya mane olur” anlamı verir. Gerçək də

zətən, bu cürdür. Çünki bütün dünya bilir ki, Kreml səmimi şəkildə istəsə, konfliktin çözü-mündə ciddi dönüşə nail olar. Rusiya isə buna tələsmir. Görünür, konkret olaraq, Azərbaycan istədiyini hələ ala bilməyib.

Rusiyanın nə istədiyini isə fevralın 20-da Dağlıq Qarabağa qanunsuz yolla gedərək, saxta referendumu “müşahidə” eləmiş rusiyalı politoloq və ictimai xadim, Rusiya İctimai Palatasının üzvü Valeri Korovin rusdilli Vesti.az saytına müsahibəsindən qəbəriq şəkildə görmək olar.

Musavat.com-un məlumatına görə, Korovin Qarabağ probleminin “həlli”nin yalnız Avrasiya Birliyi çərçivəsində mümkün olduğunu deyib: “Aydın bilinən rusiyayönlü, Avrasiya inkişaf xəttinin götürülməsi Qarabağ konfliktinin nizamlanmasının başlanğıcı olacaq. Qərbyönlü kursun davam etdirilməsi isə Azərbaycanı nəinki Dağlıq Qarabağdan və Ermənistan-dan, həm də Rusiyadan daha da uzaqlaşdıracaq. Qərb isə kaos, qan, nifrət və qarşılıqlı düşmənçilik qaynağı olmaqla həmişə aldadır”.

“O zaman belə çıxmırmı ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli yalnız Azərbaycan Rusiyanın subyekti ola-

cağı təqdirdə mümkündür” sualına rusiyalı şərhçi belə cavab verib: “Xeyr. Ancaq bu zaman Qərblə Rusiyaya qarşı oynamaq, cəbhələşmək lazım deyil. Bu, ən azından konstruktiv deyil. Daha konstruktivi - Avrasiya inteqrasiya layihələrində iştirak etmək, postsovet məkanında tarixi, mədəni əlaqələri bərpa etmək, əlaqələri qarşılıqlı nifrət əsasında yox, əməkdaşlıq üzərində qurmaq lazımdır, nəinki bizə hər mənada yad olan Qərblə olmaq”.

“Yəni, belə çıxır ki, Azərbaycan Rusiya ilə olmasa, Qarabağı itirəcək?” Korovinə görə, yaqın ki: “Azərbaycan tək-cə Dağlıq Qarabağı yox, öz suverenliyini, sabitliyini və təhlükəsizliyini də itirə bilər. Nə Amerika, nə də bütövlükdə Qərb Azərbaycan hayında deyil. Azərbaycan Qərb tərəfdaşları üçün yalnız anti-Rusiya cəbhəsi kimi, Moskva üçün “baş ağrısı” problemlərinin mənbəyi olaraq maraqlıdır. ABŞ-ın Azərbaycan üçün pozitiv ssenari-si mövcud deyil. Amerika heç vaxt Azərbaycanın təhlükəsizlik məsələləri ilə maraqlanmayacaq. Təkliddə ABŞ, Rusiya və bir də bəlkə Çindən başqa heç kim öz suverenlik və təhlükəsizlik məsələlərini həll etmək iqtidarında deyil. Və əgər misal üçün,

Eyni zamanda Azərbaycanı Qərblə qorxutmağa çalışır ki, onlarla (ABŞ və Avropa ilə) olsanız, nəinki Dağlıq Qarabağı, üstəlik, öz suverenliyinizi də itirərsiniz. Necə deyirlər, izafi şərhə ehtiyac qalmır.

Əslində Moskvanın da Qarabağa dair ən optimal “həll formulu” elə budur: Kreml strateqlərinin nəzərincə, yalnız Azərbaycan və Ermənistanın da daxil olduğu Avrasiya Birliyi, yəni SSRİ-nin daha mədəni forması münaqişənin həlli üçün çarə ola bilər. Amma bu, əlbəttə ki, Qarabağ məsələsinin ədalətli həlli olmayacaq. Olsa-olsa, konfliktin təzədən dondurulması demək ola-cıq. İndi kim zəmanət verə bilər ki, Moskva məqamı gələndə ondan təzədən Azərbaycana və Ermənistan-a qarşı istifadə etməyəcək?

Məsələ də ondadır ki, imperiyanın tərkibində Qarabağ ixtilafının həlli yoxdur, ola bilməz. Bu həqiqəti əlbəttə ki, ilk növbədə Azərbaycan - ərazilərinin 20%-i işğal altında olan ölkənin siyasətləri ciddi-yə almalıdır. O da gerçəkdir ki, Rusiya hələ ki bölgədə çox güclüdür və onun mövqeyi ciddi-yə alınmadan problemin nə sülh, nə də hərbi yolla həllində real irəliləyişə çatmaq müşkül görünür.

Martin 1-nə olan məlumatına görə, dövriyyədə cəmi 6 milyard 987 milyon manat pul kütləsi var. 2016-cı ilin sonunda bu rəqəm 7 milyard 860 milyon manat olub. Göründüyü kimi, ölkədə pul bazası 873 milyon manat azalıb. Bu vəziyyətdə isə təbii ki, iqtisadi aktivlikdən söhbət gedə bilməz.

Dövriyyədə manatın azaldılması

Ölkəyə xeyirlidirmi...

Natiq Cəfərli: "Bu addım inflyasiyanın qarşısını alsada, iqtisadi aktivliyi azaldır"

Qeyd edək ki, Mərkəzi Bankın bazardan manatı toplamaq üçün bu ilin yanvar-fevral aylarında depozit herraclarında cəlb etdiyi vəsaitin ümumi həcmi 1 mlrd. manatı keçib. Belə ki, hesabat dövründə AMB tərəfindən vəsaitlərin cəlb edilməsi üzrə keçirilmiş 10 depozit herraclarında cəmi 1 069,7 mln. manat cəlb edilib. Bu müddətdə cəmi tələb isə 1 467,15 mln. manat təşkil edib. Keçirilmiş 10 herraclardan 9-da tələb təklifi üstələyib. Eyni zamanda dövriyyədə olan notların həcmi 72 milyon manat təşkil edib. Beləliklə, 72 milyon manat da notlar vasitəsilə sterilizasiya olunub.

Qeyd edək ki, iqtisadiyyata mənfi təsir edən bu addım-dövriyyədəki manat kütləsinin azaldılması manatı qorumaq məqsədi ilə atılsa da, ekspertlər bunu tənqid edirlər. İqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, bu addım inflyasiyanın qarşısını alsada, iqtisadi aktivliyi azaldır: "Mər-

kəzi Bankın əsas funksiyalarından biri də inflyasiyanın qarşısının alınması üçün müəyyən önleyici tədbirlər görməkdir. Bu tədbirlər çərçivəsində Mərkəzi Bank ən asan yolu seçdi. Dövriyyədə olan manat kütləsinin azaltmaqla həm sərbəst manatın kütləsinin valyutaya yönləndirilməsinin qarşısını almağa çalışdı. Çünki əldə nə qədər çox sərbəst manat kütləsi olurdusa, valyutaya daha çox tələbat yaranırdı. Bu səbəbdən dolla-

rın manata basqısını azaltmaq üçün dövriyyədə olan manat kütləsinin yığılmağa başladı. Həm herraclar vasitəsilə, həm uçot dərəcəsinə qaldırmaq yolu ilə manat kütləsinin yığıldı. Əsasən də son bir ayda bu müəyyən qədər effekt verdi. Dollarnın məzənnəsi 1.92-ə qədər yüksəldikdən sonra 1.72-ə qədər geri çəkildi. Ancaq bu addım iqtisadiyyatın digər sahələrinə, ümumiyyətlə iqtisadi aktivliyə, ticarət dövriyyəsinə çox ciddi zərbə

vurur. Banklar kreditləşməni davam etdirə bilmir. Sərbəst gəlir əldə edə bilmir. İqtisadiyyatın zəifləməsi prosesi daha da güclənir. İndi biz bunun əks effektini görürük".

Ekspertin sözlərinə görə, digər ölkələrdə milli valyutanın azaldılması ilə paralel olaraq başqa addımlar da atılır ki, iqtisadi aktivliyə mənfi təsir göstərməsin: "Azərbaycanda isə

yeganə iqtisadi alət kimi manat kütləsinin azalması istifadə edirlər. Bu da artıq iqtisadi aktivliyə, ticarət dövriyyəsinə, idxaldan gələn gəlirlərə, daxili kreditləşməyə mənfi təsir göstərir. Banklarda kreditləşmə demək olar ki, dayanıb. Banklar iri valyutadəyişmə məntəqələrinə çevriliblər, ancaq valyuta məzənnəsində yaranmış ciddi fərqləndirən gəlir qazanmağa çalışırlar. Dollar ucuz alıb baha satmaqla qazanırlar. Bu addım qısa müddət üçün effekt versə də, orta və uzunmüddətli dövr üçün Azərbaycan iqtisadiyyatına böyük zərbələr vurur, iqtisadiyyatın böhran vəziyyətinə düşməsinə gətirib çıxarır. Təkcə manat dövriyyəsinin azaltmaqla iqtisadiyyatda mövcud olan problemlərlə mübarizə aparmaq mümkün deyil. Bu, əks effekt verəcək". Artıq biz bu prosesin əks effekt verdiyi dövrə qədəm qoymuşuq. Bir ay müəy-

ABŞ Azərbaycana maliyyə yardımını azaldır

Donald Trampın administrasiyası xarici ölkələrə maliyyə yardımını həcmi azaltmağı planlaşdırır. Virtualaz.org Fox News telekanalına istinadən bildirir ki, bunu Ağ Evin İnzibati-büdcə idarəsinin direktoru Mik Malveni deyib.

Xatırladaq ki, daha əvvəl "Wall Street Journal" öz mənbələrinə istinadən bildirmişdi ki, Tramp administrasiyası Dövlət Departamentinin və Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin (USAID) büdcələrini 37% azaltmaq istəyir. İki büdcə 50 milyard dollar təşkil edir. Azaldılan yardımlar hesabına ABŞ-in hərbi büdcəsinin artırılacağı gözlənilir.

yəm qədər müsbət nəticələri hiss etdik. İndi isə iqtisadi aktivliyin azalmasının nəticələrini görürük".

Bu mənada Natiq Cəfərli hesab edir ki, bu metodun uzun müddət istifadə edilməsi mümkün deyil: "Bir müddət sonra Mərkəzi Bank qərar verməlidir ki, ya iqtisadi aktivliyi azaldaraq məzənnəni indiki səviyyədə saxlayacaq, inflyasiyanı azaltmağa çalışacaq, ya da iqtisadi canlanma

üçün müəyyən addımlar atmağa məcbur olacaq. Hesab edirəm ki, yaxın aylarda Mərkəzi Bank bu önleyici addımlarını geri çəkməyə məcbur olacaq. Uzun müddət belə davam edərsə, ölkədə ümumdaxili məhsulun azalması sürətlənə bilər, iş yerləri daha tez qapana bilər. Ona görə də yaxın aylarda bu prosesin əksinə yönəlmiş addımların atılması ehtimalı çox yüksəkdir".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Neft hansı həddədək bahalaşacaq -

2017-ci ilin gözləntisi

Manatın kursunda və bank sektorunda stabillik yaranacağı proqnozlaşdırılır

Dünya birjalarında neft bahalaşmış. Nyu-Yorkun NYMEX əmtəə birjasında keçirilən elektron ticarət əməliyyatlarının gedişində WTI neftinin qiyməti 1 barelə görə 0,72 dollar və ya 1,37% artaraq 53,33 dollar təşkil edib. ICE London qitələrarası birjasında "Brent" markalı neftin 1 barelinin dəyəri isə 0,82 dollar və ya 1,49% artaraq 55,90 dollar olub.

Bu bahalaşma dünya bazarının nə vəd edir? 2017-ci ilin ikinci yarısına doğru neftin qiyməti 60 dolları ötə bilərmi? Belə olduğu təqdirdə Azərbaycanda iqtisadi proseslərdə stabillik yaranacaq mı? Neft gəlirləri artarsa, hökumət manatı gücləndirə bilərmi?

Neft Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri İlham Şaban "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, bu il neft qiymətləri ötən ilə müqayisədə təxminən 20 faiz bahalaşmış: "Azərbaycanın ixrac etdiyi neftin 80 faizi BTC Fond tərəfindən satışa çıxarılır, orada yanvar ayında qiyməti 55

dollardan artıq idisə, fevral ayında 1 dollar 30 sent bahalaşmış. Ümumi ab-hava budur ki, il başlayandan neftin qiyməti artıma doğru gedir. İndiki qiymət fevral ayı ilə müqayisədə aşağıdır. 55-56 dollar arasında dövr edir. Buna da bir sıra amillər təsir edir. O amillərdən biri budur ki, mart ayının ortasında ABŞ-ın Federal Rezerv Sisteminin uçot dərəcələrini artıracağı ilə bağlı informasiyalar dolayır. Bu da neftin və digər xammalların qiymətinin ucuzlaşması istiqamətində proqnozları artırır. Neftin ucuzlaşmasına təsir edən daha bir amil isə Ame-

rikada Şist neft hasilatının artmasıdır. Amerikada artıq hasilat 9 milyon barelə yaxınlaşır. Bu, çox yaxşı bir tempdir. Proqnozlara görə, bu ilin sonunda və ya gələn ilin əvvəlində Amerika öz hasilatını 400 min barel artırabilir. Hasilatın 400 min barel artırılması o deməkdir ki, Amerika idxalını bir o qədər azaldacaq. Artıq Amerikanın aldığı neft başqa bazarlara yönələcək".

Ekspertin sözlərinə görə, Amerikanın neft hasilatını və neft məhsullarının ixracını artırması dünya bazarında bolluq yaradır: "Digər bir məsələ isə odur ki, Amerikanın neftayırma zavodları dünyanın ən rentabelli və yüksək texnologiyalarla təchiz olunmuş emal müəssisələridir. Onlar xammaldan ən çox neft məhsulları hasil edən müəssisələridir. Bu zavodlar xam nefti ən keyfiyyətli neft məhsullarına çevirib dünya bazarına çıxarırlar. Bunun nəticəsində dünyada neft bolluğu yaranır. 2016-cı ildə biz hasilatın artımını müşahidə etdik, ancaq 2017-ci ildə artım tempinin azalmasını müşahidə edəcəyik. Ona görə də OPEK və qeyri-OPEK ölkələri

2017-ci ilin birinci yarısı üçün hasilatın azaldılması ilə bağlı razılışlar. Əgər bu dövrdə neftin qiyməti 55-60 dollar dəhlizindən yüksək olsaydı belə, ilin ikinci yarısında OPEK-ə daxil olmayan ölkələrdəki artım istənilən halda qiymətlərə təsir edəcək. Biz buna həm də o prizmadan baxmalıyıq ki, hasilatın artımı ilə bağlı söhbət təkcə Amerikadan getmir. Bircə qonşu Qazaxıstanda neft hasilatı artacaq, bazara təxminən 4 milyon ton artıq neft çıxacaqlar. Digər ölkələrdə də artım ola bilər. Bu amillərə görə neftin orta qiyməti təqribən 54 dollar səviyyəsində olmaqla il başa vura biləcəyik. Bu, neft ixrac edən ölkələr üçün böyük bir uğur olacaq. Çünki "Brent" markalı neftin orta ixrac qiyməti 2016-cı ildə 44 dollar olub. Bu il neftin qiyməti təqribən 10 dollar artmış olacaq, bu da 23 faiz artım deməkdir. Bu həm şirkətlərin, həm də dövlətlərin büdcəsi üçün böyük artımdır".

Neftin qiymətinin manatın məzənnəsinə necə təsir edəcəyinə gəlincə, İ.Şaban bildirdi ki, bu ilin ilk iki ayında neft hasilatının azalmasına baxmayaraq, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə daxilolmaların həcmi artıb: "2017-ci ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycan Dövlət Neft Fondu "Azəri-Çıraq-Günəşli" (AGÇ) yataqlar blokundan hasil edilən mənfəət neftinin satışından 993 mln. məbləğində gəlir əldə edib. Ötən ilin müvafiq dövründə AÇG-dən hasil edilən mənfəət neftinin satışından ARDNF-ə daxilolmalar \$790 mln. təşkil edib. Bu baxımdan Neft Fonduna cari ilin 2

ayında AÇG-dən daxilolmalar ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə \$203 milyon və ya 25,7% artıb. Daxilolmalara səbəb isə neft qiymətlərinin kifayət qədər artımıdır. Belə ki, 2016-cı ilin yanvarında BTC FOB Ceyhan markalı neftin orta satış qiyməti bir barel üçün \$32,33, fevralda isə \$33,43 təşkil etmişdisə, cari ilin müvafiq aylarında \$55,14 və \$56,63 olmuşdu. Artım müvafiq olaraq 70,5% və 69,4% təşkil etmişdi. Bu isə o deməkdir ki, dövlətin gəlirləri kifayət qədərdir. Ötən il Azərbaycan AÇG-dən 1,5 milyard dollar sif mənfəəti olmuşdu. Bu il ötən ilə müqayisədə hasilat 1 milyon tona yaxın azalacaq, onun 800 min tonu AÇG-nin payına düşəcək. Ancaq qiymət artımı 20 faizdən artıq olacaq, Azərbaycanın 1,5 milyard dollardan da çox valyuta əldə edəcək. Bu isə ona imkan verir ki, hökumət manatın məzənnəsinə müdaxilə edə bilsin. Çünki bu ilin büdcəsi də ötən ilin büdcəsinə nisbətən daha qənaətlidir. Bu baxımdan hökumət heç bir gərginlik keçirmədən büdcəni icra edə biləcək. Ötən il bank sektoru da möhkəm şok yaşadı, tələtlər oldu. Ancaq cari ildə bu cür hadisələr yaşanmayacaq. Çünki valyuta tənzimlənməsi buna təsir edəcək".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Almazbek Atambayev

İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (ECO) 13-cü sammitində qəbul edilmiş bəyanatın siyasi müddəalarına Qırğızistanın qoşulmaqdan imtina etməsi bir türk respublikasının başqa bir türk respublikası olan Azərbaycana deyil, türk dünyasına düşmən kəsilmiş işğalçı Ermənistanı dəstək verməsi kimi qəbul edilir.

Artıq Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) Qırğızistanın hərəkətinə reaksiya verib. ECO-nun Zirvə toplantısının bəyanatında üzv dövlətlər tərəfindən açıq şəkildə bildirilir ki, ECO məkanında münafiqşələrin mövcudluğu iqtisadi inkişafı və əməkdaşlığı əngəlləyir. Bundan əlavə, bəyanatda inkişaf, sülh və təhlükəsizliyin regionda davamlı çiçəklənmə və sabitliklə birbaşa bağlı olduğu qeyd olunur. Belə bir müddəə, şübhəsiz ki, işğalçı Ermənistanın xeyrinə deyildi. Qırğız hökuməti isə məhz həmin müddəaya görə bəyanata qoşulmadığını bəyan edib və Ermənistan bundan məmnun olub.

Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının sədri Sabir Rüstəmxanlı "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, zaman-zaman türk respublikalarının bəzilərinin, o cümlədən indi Qırğızistanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə,

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə, Ermənistanı münasibətdə Türkiyədən fərqli olaraq birmənəli mövqə ortaya qoymağının kökündə bir sıra amillər dayanır: "Qırğızistan və onun kimi türk respublikalarının bir çoxunun Rusiyanın təsiri altında olmaları amillərdən biridir. Digər bir səbəb bu respublikalarda hakimiyyətdə olan rejimlər, rejimlərin başında dayanan adamların çoxu türk birliyini, türk dünyasının və ya islam dünyasının birliyi məsələlərini bizim düşündüyümüz mənada dərk və qəbul edə bilmirlər. Neçə illərdir türk dövlətlərinin Əməkdaşlıq Şurası var, türkdilli respublikaların birliyi haqqında danışılır, amma təəssüf ki, onlar hələ bu işin nə qədər vacib, ciddi olduğunu kifayət qədər dərk etməyiblər. Onlar üçün fərqi yoxdur ki, Rusiyanın, yaxud Çinin təsir dairəsində olsunlar. Milli şüurun zəifliyi də özünü göstərir.

Sabir Rüstəmxanlı:

"Bu, yüz illərdir davam edən əks-təbliğatin nəticəsidir"

Almazbek Atambayev ədəbiyyatçıdır, amma təəssüf ki, türk şüurunun zəifliyi özünü göstərir. Türkmənistanla Özbəkistan hələ də türkdilli respublikaların Əməkdaşlıq Şurasının sənədlərinə imza atmayıblar. Bütün bunlar hamısı bir-biri ilə bağlı olan məsələlərdir. Bu, yüz illərdir davam edən əks-təbliğatin nəticəsidir. Qırğızistanla və digər türkdilli respublikalarla ciddi

Elçin Mirzəbəyli:

"Atambayev erməni məsələsində Azərbaycana və Türkiyəyə qarşı çıxmaqla Gülənin qisasını alır"

işləməyimiz lazımdır. Ən ciddi problemlərdən biri bizim qarşıdaş respublikalar və onların cəmiyyətləri ilə ciddi şəkildə işləməyimiz, bir-birimizdən uzaqlaşmamamızdır".

S.Rüstəmxanlı Qırğızistan cəmiyyətinin öz hakimiyyətinə Azərbaycanın deyil, Ermənistanın xeyrinə addım atdığı üçün təkpi göstərməyinin məhz Azərbaycan-Qırğızistan cəmiyyətlərinin əlaqələrinin

qaynaqlarından qaynaqlandığını dedi: "Biz Qırğızistan cəmiyyəti ilə lazımi səviyyədə işləmişik? Hansı səviyyədə onlarla əməkdaşlığımız var? Nə səviyyədə kökümüz, tariximizin ortaq məqamlarını bir yerdə öyrənirik? Çingiz Aytmatov bizim dərsliklərdə var. Amma Qırğızistanın orta məktəblərində Azərbaycan barədə nə var? Azərbaycanı biz onlara nə səviyyədə tanıdığımız? Bütün bu suallara təəssüf ki, müsbət cavab vermək üçün əsaslar yoxdur. Qırğız cəmiyyəti ilə əlaqələrin lazımi səviyyədə qurmamağımız da bugünkü vəziyyəti yaradan amillərdən biridir".

Politoloq Elçin Mirzəbəyliyə görə, Atambayevin İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Sammitində qəbul edilən qətnaməyə münasibətdə sərgilədiyi mövqə onun Azərbaycana və Türkiyəyə fətullahçı yanaşmasından qaynaqlanır: "Qırğızistanlı jurnalist həmkarlarımdan və müstəqil ekspertlərdən aldığım məlumatlara görə, Türkiyədə dövlət çevrilişinə cəhdədən sonra təxminən 20 min nəfərə yaxın

Gülən tərəfdarı Qırğızistanda sığınacaq tapıb. Onların əksəriyyəti fətullahçı qrupun fəal üzvləri və biznes strukturlarına rəhbərlik edən şəxslərdir. Atambayev və ətrafı FETÖ-çülərin Qırğızistanda biznes qurmaları üçün bütün imkanları yaradıb. Tikinti, turizm və nəqliyyat sektorunun qapıları tamamilə FETÖ-çülərin üzünə açılıb. Qırğızistanda Gülənçilərə məxsus 16 "Sebat" məktəbi əvvəllər olduğu kimi fəaliyyət göstərir. "Sebat" məktəbləri şəbəkəsinin ümumi dəyəri 100 milyon ABŞ dollarından artıqdır. Hazırda bu məktəblərdə 11 339 nəfər təhsil alır. 1996-cı ildən etibarən "Sebat" məktəblərində 11 834 nəfər təhsil alıb. Onların böyük əksəriyyəti Atambayevin komandasında təmsil olunur və dövlət strukturlarında 2-ci, 3-cü dərəcəli postları tuturlar.

Bu baxımdan, Almazbek Atambayevin son davranışı məni qətiyyətlə təəccübləndirmədi. Atambayev erməni məsələsində Azərbaycana və Türkiyəyə qarşı çıxmaqla Gülənin qisasını alır".

□ Etibar SEYİDAĞA

Maliyyə problemləri sosial evlərin tikintisini ləngidə bilər

Ekspert: "Bunun üçün 2017-ci ilin dövlət büdcəsində xərclər nəzərdə tutulub, ancaq..."

Əhalinin evsiz və aztəminatlı hissəsi bir ildən artıqdır ki, haqqında danışılan sosial evlərin tikilməsini səbirsizliklə gözləyir. Artıq bu layihənin icrası istiqamətində müəyyən işlər görüldü. Lakin insanları narahat edən məqamlardan biri də ölkədə yaşanan maliyyə böhranı və iri layihələr üçün vəsait çatışmazlığıdır.

Büdcənin icrası zamanı maliyyə problemi ilə üzleşmək istəməyən hökumət nəinki infrastruktur layihələrini, hətta bir çox sosial xərcləri də ixtisar edir. Belə olan təqdirdə hökumət sosial evlərin tikintisinə necə maliyyə ayıracaq?

Sosial evlərin tikintisi ilə bağlı yaxın günlərdə mətbuata açıqlama verən Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin direktoru Samir Nuriyev bildirdi ki, yaxın zamanda vətəndaşların müraciətlərinin qəbuluna başlanılacaq: "Vətəndaşlara veriləcək sosial evlərlə bağlı qeydiyyat növbəlik prinsipi əsasında olmayacaq".

Onun sözlərinə görə, mən-

zillər satışa çıxarıldıqdan sonra elektron sistemdə kim tez sifariş verəcək, o da mənzili alaçaq: "Erkən gələn erkən də mənzilə sahib olacaq. Mənzillər tam təmirli, mətbəx mebeli ilə birgə verəcək. Yaşayış massivləri hazır olduqdan sonra onların idarəedilməsi ilə bağlı "MİDA" MMC öz təkliflərini verəcək".

S.Nuriyev onu da bildirib ki, sosial mənzillərdən yararlanmaq istəyən vətəndaşlar üçün "Güzeşli mənzil" elektron sistemi yaradılıb: "Vətəndaş ilkin

mərhələdə orada qeydiyyatdan keçməlidir. Bu zaman onun üçün elektron kabinet yaradılacaq. Burada aparılan araşdırma nəticəsində onun güzeşli mənzil ala bilib-bilməməsi barədə qərar verəcək. İkinci mərhələdə mənzillər satışa çıxarılanda həmin elektron hesaba məlumat göndəriləcək. Kim istədiyi mənzilə tez sifariş versə, onun sifarişini qəbul ediləcək və həmin mənzil bloklanacaq. Bundan sonra onun ödəniş vasitələri müəyyənləşəcək".

S.Nuriyev qeyd edib ki, qeydiyyat eyni zamanda "ASAN Xidmət" mərkəzlərində də aparılacaq: "Artıq bunun üçün MİDA Bakının 3, Sumqayıtın isə 1 "ASAN Xidmət" mərkəzi ilə razılış. Həmin mərkəzlərdə vətəndaşları məlumatlandırmaq üçün "call center"lər də xidmət edəcək. Yaxın günlərdə həmin xidmət işə düşəcək".

Lakin daşınmaz əmlak məsələləri üzrə ekspert Ramil Osmanlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, hökumət sosial evlərin verilməsi ilə bağlı şərtlərə müəyyən dəyişiklik etməlidir: "Bu prosesi normal qiymətləndirirəm. Əgər imkansız və evsiz vətəndaşlardan ən azı 10 ailə də bu imkanlardan yararlanırsa, o zaman bu layihəni alqışlamaq lazımdır. Ancaq hesab edirəm ki, bu şərtlərə müəyyən qədər dəyişikliklər olunmalıdır. İndiki şərtlər faktiki olaraq Sosial Mənzil Fondunun əsl mahiyyətini arxa plana keçirir. Faktiki olaraq, bir kommersiya layihəsi təəssüratı yaradır. Hesab edirəm ki, hökumət bu məsələ ətrafında düşünməlidir. Söhbət burada Sosial Mənzil Fondunun yaradılmasından və idarə edilməsindən gedirsə, bu fond da dövlət vəsaitləri hesabına yaradılırsa, burada daha çox aztəminatlı ailələrin mənzil təminatının yaxşılaşdırılması prioritet məqsədlərdən biri olmalıdır, nəinki büdcədən maaş, müəyyən əmək haqqı alan, gəlirləri olan insanların".

Hökumətin üzleşdiyi maliyyə

çətinliyinin sosial evlər layihəsinə necə təsir edəcəyinə gəlincə, Ramil Osmanlı bildirdi ki, bunun üçün 2017-ci ilin dövlət büdcəsində xərclər nəzərdə tutulub: "Bu xərclərin maliyyələşməsi nə dərəcədə icra olunacaq, mövcud imkanlar buna imkan vermir - bu suallar mənim üçün də qaralıqdır. Yəqin ki, bu suallara tam olaraq, ilin birinci rübün sonunda, aprel

ayının əvvəllərində konkret cavab tapmaq mümkün olacaq. İndiki halda hesab edirəm ki, Neft Fondundan dövlət büdcəsinə ayrılan vəsaitin yerləşdirilməsi həyata keçirilsə, yəqin ki, bu layihənin icrasına da vəsait ayrılacaq. Əks təqdirdə maliyyə məsələsinin necə həll ediləcəyi məndə də sual doğurur".

□ Nərgiz LİFTİYEV

Sürücülərin nəzərinə: bu dəyişikliklər qüvvəyə minib

İnzibati Xətalar Məcəlləsinə edilmiş bəzi dəyişikliklər qüvvəyə minib. Lent.az xəbər verir ki, yol hərəkəti üzrə ekspert Ərşad Hüseynov sabah qüvvəyə minəcək yeni İnzibati Xətalar Məcəlləsində sürücülər üçün yenilikləri nəzərə almağa çağırıb. O qeyd edib ki, İXM sürücülər üçün əsas yeniliklər bunlardır:

1. Təhlükəsizlik kəməri bağlamadan avtomobili idarə etməyə görə elektron protokollar tərtib olunacaq.

2. Motosiklet sürücüləri isə həm dəbilqəsiz motosiklet sürməyə görə, həm də dəbilqəsiz sənişin daşımağa görə elektron protokollar alacaq.

3. Yeni Məcəllədə inzibati məsuliyyətə cəlbətmə müddəti birmənəli olaraq bir ildir. Daha iki ay söhbəti olmayacaq.

4. Yol-nəqliyyat hadisəsi yerindən yayınmaya görə yalnız hadisədə təqsirli sürücü (sürücülər), özü də əvvəlki kimi 80 manat yox, 100 manat cərimə olunacaq.

5. Sürücünün avtomobilin idarə edilməsindən kənarlaşdırılması və daha sonra avtomobilin cərimə meydançasına aparılması üçün nəzərdə tutulan hallar olduqda DYP əməkdaşını qəza yerində daha üç saat gözləməsi söhbəti olmayacaq. Müvafiq əsas varsa, avtomobil sənədləşmədən sonra dərhal duracağı aparılacaq.

8 mart bahalaşması başladı

Mağazalarda güllərin və hədiyyələrin qiyməti "od tutub yanır"

Martin 8-i dünyanın bir sıra ölkələrində, o cümlədən Azərbaycanda Beynəlxalq Qadınlar Günü kimi qeyd edilir. Bu münasibətlə həmin gün kişilər xanımları kimisi sözlə, kimisi gül-çiçəklə, kimisi də bahalı hədiyyələrlə sevindirir.

8 marta hələ 2 gün qalsa da, paytaxtda gül və hədiyyə mağazalarında canlanma yaşanır, müxtəlif parfümeriya mağazalarında isə "endirim" kampaniyaları həyata keçirilir. Təbii ki, xanımlara alınan hədiyyə arasında güllər üstünlük təşkil edir.

Güllərin, hədiyyələrin qiymətləri ilə tanış olmaq üçün bir neçə məkana baş çəkdik. Bayrama 2 gün qalsa da mağazalarda müştəri çoxluğu müşahidə olunurdu.

Kimisi güllü indidən sifariş edir, kimisi qiymətlərlə maraqlanıb baha olmasından gileylənir, kimisi isə tam açılmamış güllü ele indidən alırdı. Güllərin qiymətində xeyli artım var. Əvvəllər 3-4 manata satılan qızılgülün bir ədədi indi 5-7 manat arasında satılırdı. Bir neçə metro stansiyasının çıxışlarında 8 mart günü münasibətlə gül yarmarkası da təşkil edilib.

Burada qiymətlərin daha münasib olacağını düşünüb, Nərimanov metro stansiyası yaxınlığında açılmış gül yarmarkasına baş çəkdik. Ancaq qiymətlərlə maraqlananda düşüncəmizdə yanıldığımızı gördük. Çünki gül mağazaları ilə buradakı qiymətlər fərqlənirdi. Yarmarkada

müxtəlif güllər, dibçəklər, bağlamalar vardı. Yarmarkada güllün bir ədədi 5 manata satılırdı. Kardon kağızdan dörkunc şəklində düzəldilmiş bağlamanın içərisində isə 5 ədəd qızılgülden ibarət dəst 35 manat idi. Burada bağlamaların qiyməti güllərin sayına görə 35-150 manat arasında dəyişirdi. Satıcıdan 1 ədəd qızılgülün qiymətinin 5 manat olduğu halda, adi karton qabdakı 5 ədədlik qızıl gül bağlamanın niyə 35 manat olduğunu soruşduqda, o, bağlanma pulunun da əlavə edildiyini dedi...

Gül satıcısı Ənvər Əliyev onların da bazarının yalnız bayramlarda açıldığını dedi: "Biz mağazalara nisbətən ucuz veririk. Mağazalarda, xüsusən də mərkəzlərdə hazırda qızılgülün bir ədədi 7 manatdır. 8 mart günü bəlkə də 10 manat olacaq".

Orta səviyyəli gül bağlaması 50-60 manata, yaxşısı isə 100-150 manata başa gəlir.

Ele gül yarmarkasının yanında içərisində yumşaq oyuncaqlar və suvenirlər olan çadır qurulmuşdu. Burada yumşaq oyuncaqların qiyməti ölçüsündən asılı olaraq 3 manatdan, suvenirlərin

ÖZƏL TİBBİ SAHƏDƏ 20 İLLİK TƏCRÜBƏ! Xəstəlikdən əzab çəkən insanlara Əsasən Kişilərə! Diqqət!!! Axırncı Şans!!!

Azərbaycanda və yaxud xaricdə diaqnozun təsdiqi və tam müalicəsi mümkün olmayıbsa, **doktor VAİZ SƏMƏDOV** şəxsi tibbi metodikası ilə Sizin uğurlu və daha qarantili olaraq aşağıdakı xəstəliklərinizi müayinə və müalicə edə bilər.

- * Diaqnozu bilinməyən ağır hallar;
- * Xərçəngə şübhəli olan prostat düyünlü adenoması. Prostatitlər;
- * Cinsi zəiflikdən impotensiyadək, marağın və aktların azalması;
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Sidikdə və spermada qan;
- * Spermanın azalması, itməsi;
- * Kişi cinsi orqanının birdən əyilməsi, balacalması;
- * Oğlan uşaqlarında cinsi orqanların (penisin və xayaların) yaşa görə balaca olması;
- * Ailədə olan hormonal və infeksiyon səbəbli sonsuzluq;
- * Tala-tala və hərtərəfli saçların tökülməsi;
- * Gecə-gündüz uşaq və böyüklərdə sidik aktların pozulmaları;
- * Baş-boyunda, onurğa-qılçaqlarda, qollar-ayaqlarda, qasıq-xayalarda ağrıları;
- * Psixo-nevroloji gərginlik, yuxusuzluq, qorxu, yad-daşın azalması və digər qərribə olan şikayətlər.
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar.

D-r V.Səmədovun əsas tibbi prinsipi - keyfiyyətli və təkrarsız müalicə aparmaq üçün xəstəliyin əsl və bütün səbəblərini aşkar etmək zəruridir.

Qəbula yazılmaq və ünvanı öyrənmək üçün saat 11-dən 23-ə dək, (050) 213-88-05 nömrəsinə, **d-r Vaiz Səmədova** zəng etmək olar. Qəbul növbə ilə hər gün saat 12-dən sonra başlayır.

qiyməti isə 5 manatdan başlayırdı. "Neftçilər" metro stansiyası yaxınlığındakı gül mağazasında da qiymətlər od tutub yanırdı. Burada 3 dəne qızılgülden ibarət sadə bağlamanın qiyməti 25 manata, ən bahalı gül hesab edilən orxideyanın bir ədədi isə 25 manata satılırdı. Satıcı bu güllün İtaliyadan gətirildiyini, xüsusi baxım tələb etdiyini dedi. Orxideyanın alıcısının az olduğunu deyən satıcı bu güllərdən ibarət bağlamanın 300 manata başa gəldiyini bildirdi. Daha uzun ömürlü güllər, yeni dibçəklərin qiyməti ölçüsündən və içində yer alan güldən asılı olaraq 10-60 manat arasında deyirdi...

Satıcıların bir qismi qiymətlərin ele 8 mart günü də belə olacağını və dəyişməyəcəyini desə də, bir qisim satıcı isə bildirdi ki, ola bilər ki, bayram günü 50 qəpik və 1 manat arası bahalaşma müşahidə edilsin.

Hazırda gül bazarında qiymətlər bu cürdür:

Qızılgül 5, 6, 7 manat (müvafiq olaraq İran, Türkiyə, Hollandiya), Lilya - 8 manat (Hollandiya), tülpan 3 - 5 manat (Hollandiya), antinum - 5 manat (Hollandiya), orxideya - 25 - 50 manat (Hollandiya, İtaliya)

Əgər siz 3 D formatında şəkilli suvenir düzəltmək istənsiz bu sizə ölçüdən asılı olaraq 30-60 manat arasında başa gələcək. Müxtəlif dizaynli şəkil çərçivələri isə 20 manatdan başlayır.

Təbii ki, zərif cinsin nümayəndələrinin üreyincə olan hədiyyələr təkə gül-çiçəklə bitmir. Onları təbrik etmək üçün parfümeriya və geyim aksesuarları da almaq olar. Məhz buna görə də 8 martla bağlı parfümeriya mağazaları endirim kampaniyalarına artıq start verib. Belə ki, bəzi mağazalarda 10 martadək 50 faizədək endirim kampaniyası həyata keçirilir.

Düzdür, 50 faizlik kampaniyalar kişilərin işini müəyyən qədər yüngülləşdirsə də,

apardığımız müşahidə qiymətlərin ucuz olmadığını deməyə əsas verirdi. Eyni zamanda geyim mağazalarında da bayrama özəl endirim kampaniyaları həyata keçirilirdi.

□ Günel MANAFLI
Fotolar müəllifindir

Bakıda kafedə qanlı dava: gənc həyatını itirdi

Bakıda qətl törədilib. Lent.az xəbər verir ki, Salyan yolu-40 ünvanında yerləşən "Məkan" kafesində Şamaxı rayon sakini, 1992-ci ildə anadan olmuş, Qurbanov Ceyhun Rüstəm oğlu ilə şəxsiyyəti hələlik məlum olmayan şəxs və ya şəxslər arasında dava düşüb. Bu zaman məlum şəxslər tərəfindən bıçaqlanan 25 yaşlı Ceyhun Qurbanov təcili yardım stansiyasında ölüb. Faktla bağlı cinayət işi açılıb, araşdırma aparılır.

2016-cı ilin "aprel müharibəsi"ndən sonra işğalçı Ermənistan aqoniyə vəziyyətindədir. Cəmi dörd günlük hərbi toqquşmalar zamanı aldığı zərbələrdən özünə gəlməyə çalışan düşmən fevralın 24-25-də növbəti dəfə təxribat-diversiya hərəkətlərinə əl ataraq itirdiyi yüksəklikləri ələ keçirməyə cəhd göstərsə də, buna nail ola bilmədi.

Azərbaycan ordusu işğalçıya layiq olduğu cavabı verir. Ancaq çox təəssüf ki, 1994-cü ildən işğalçı ölkənin nazı ilə oynayan ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri isə vəziyyəti dəqiqliyinə qədər qiymətləndirmək imkanlarına malik olmaduqları halda, yenə də təcavüzkarla təcavüzə məruz qalan tərəf arasında bərabərlik işarəsi qoyurlar. Ötən ilin aprelinde Azərbaycan beynəlxalq qanunlara uyğun olaraq işğalçıya yerini göstərdi, bir sıra yüksəklikləri azad etdi və faktiki olaraq BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi dörd qətnamənin icrasını təkbəşinə öz üzərinə götürdü. Məntiqlə, dünya birliyi antiterror koalisiyasının üzvü olan Azərbaycana on illərdir nəzarətsiz qalan, narkoplantasiya, silah ticarəti, terrorizm mənbəyinə çevrilən bu ərazidə suveren hüquqlarını bərpa etmək cəhdinə görə təşəkkür və yardım etməli idi...

Azərbaycan işğalçının "İsgəndər" və ya "Skad" raketlərini sıradan çıxarmağa qadir İsrail istehsalı olan "Dəmir Günbəz"lərə malikdir. Ancaq düşmənin və havadarlarının məkrli siyasətinə baxmayaraq, rəsmi Bakı yenə də hesab edir ki, Qarabağ münaqişəsini dinc yolla, qan tökülmədən həll etmək imkanları tam tükənməyib. 2016-cı ilin 7 dekabrında Azərbaycanın bir qrup vətəndaş cəmiyyəti təmsilçisinin erməni həmkarları ilə birlikdə Ermənistan-Azərbaycan Sülh Platformasını təsis etməsi də bölgəni dəhşətli fəlakətlərə sövq edə biləcək hərbi əməliyyatlardan yayınmaq niyyətindən irəli gəlir. Rəsmi Bakının da birmənalı olaraq dəstək verdiyi bu proses Ermənstanda şok effekti yaradıb. Bir sıra erməni fəalları Sərkisyan rejimindən xilas yolu olaraq Bakıya üz tutması, burada çalışması, üstəlik, həm Dağlıq Qarabağda, həm də Ermənistandakı ermənilərə xitabən savaşa son vermək çağırışını etməsi İrəvanda ciddi narahatlıq yaradıb. Bu platformada təmsil olunan erməni jurnalist Syuzan Caqinyan, hüquq müdafiəçisi Vaan Martirosyan, Ermənistan vətəndaşı Sergey Culakyanın "Qarabağı tərk edin, silahlarınızı hazırda bizim ölkəni idarə edən əsl düşməninizə təhvil verin" deyə, müraçət etməsi çox ciddi hadisədir.

Çox qəribədir ki, dünya birliyi də hələ ki, Azərbaycanın başladığı prosesə lazımi dəstək vermir. Azərbaycanda insan hüquqlarının pozulması hallarını əldə bayraq edən beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanın nəzarətindən kənardakı ərazilərdə yaşayan mülki ermənilər, elə sülh tərəfdarı olan Nersisyan kimi şəxslərin müdafiəsi istiqamətində addım atmır. ATƏT PA-nın vitse-prezidenti, Milli Məclisin deputatı Azay Quliyev isə hesab edir ki, digər beynəlxalq təşkilatlar, xüsusilə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri də bu prosesə münasibət bildirməlidir. Hələ ki bu münasibət ortada yoxdur.

Rəsmi Bakınının Qarabağ uğrunda çoxgedişli kombinasiyası

Ermənistanın dünyada ifşası, torpaqlarımızın işğaldan azad olunması üçün bütün cəbhələrdə savaş gedir

Bir neçə gün əvvəl Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyən qətnaməni 410 səsə qəbul edən ABŞ Konqresi hələ də torpaqlarımızı 25 ildən artıqdır zəbt edən, ölkəmizə 820 milyard dollar (!) ziyan vuran Ermənistanı işğalçı dövlət kimi tanımayıb. Hətta 1992-ci ildə Azərbaycana qarşı sanksiyaları nəzərdə tutulan "907-ci düzəliş" də tamamilə ləğv edilməyib. Üstəlik, həmsədr ABŞ işğalçıya müasir gəcəgörmə cihazları göndərmiş. Fevral döyüşlərində əsgərlərimizi hədəfə alan erməni qatilləri açıq şəkildə həmin cihazlara "minnətdarlıq" ifadə etdilər...

İkinci həmsədr ölkənin - Rusiyanın Ermənistanı "İsgəndər" raket komplekslərini hədiyyə etməsi də tərəflərə real münasibəti ortaya qoyur. Ancaq istənilən halda rəsmi Bakının mövqeyi dəyişməzdir. Prezident İlham Əliyevin "Biz öz torpağımızın heç kime verənə deyilik. Aprel döyüşlərini və tenmas xəttində yanşandan gərginlik və toqquşma bizim danxılı işimizdir. Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir" bəyanatı müxtəlif vasitələrlə Azərbaycana təzyiq göstərən onu təslimçiliyə vadar etmək istəyənlərə növbəti cavab oldu.

Azərbaycan uğurlu bir formala seçib, hətta işğala məruz qaldığı halda, həm müdafiə olunur, düşməne cavab zərbələri endirir, həm də sülhməramlı mövqeyini nümayiş etdirir. İrəvan isə müxtəlif bəhanələrlə danışıqlardan imtina yolunu tutub. Hətta bu yaxınlarda Ermənistan xarici işlər naziri Edvar Nalbəndyan da bir dəstə diplomatla qeyri-qanuni olaraq Xankəndiyə gəldi, separatçı rejimin başçısı ilə görüşdə "ilin sonuna qədər bir dövlət Dağlıq Qarabağın müstəqillini tanıyaçaq", vədini verdi. Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev isə bu iddianı absurd sayır: "Bütün beynəlxalq ictimaiyyət Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində ərazi bütövlüyü və suverenliyini tanıyır və dəstəkləyir". Digər absurd budur ki, Nalbəndyanın Qarabağdakı sərəmələməsinin ardınca

ABŞ dövlət katibi erməni nazirle həll yollarını (?-müəll.) müzakirə edib. Əslində elə Nalbəndyanın son bəyanatı və Qarabağa qanunsuz gəlişinin onun danışıqlara münasibəti-

mentin də böyük rolu olub. "Bunun nəticəsidir ki, onlarla ölkənin parlamentində Xocalı soyqırımını tanıdıb, müvafiq qərarlar qəbul edilib" - o deyib. Bu soyqırım aktını İslam Əmək-

var, amma bəzi hallarda soydaşlarımızın pərakəndə fəaliyyəti diqqət çəkir. "Halbuki ortağ, gücü bir yerə qoyub, aksiyalar keçirsələr, ermənilərdən qat-qat güclü olarlar" - səfir deyir.

nasına qanunsuz səfər edənləri XİN-in "qara siyahısı"na salmaq da ermənilərin yanında yer almaq istəyən bir çoxlarını çəkindirə bilib. Qarabağa qanunsuz səfərlər edən blogger

nin göstəricisidir.

Azərbaycan Türkiyə, Pakistan və İsrail kimi önəmli müttəfiqləri ilə ən yüksək səviyyədə əməkdaşlıq edir. Ancaq reallıq budur ki, ədalətli dəstəkləyən bu ölkələrdən heç birini Minsk Qrupunun həmsədrliyinə yaxın buraxmırlar. Təbii ki, məqsəd erməni işğalına problem yarada biləcək qüvvələri neytrallaşdırmaqdır.

Rəsmi Bakı ikili standartların aradan qaldırılması üçün bütün cəbhələrdə çalışmaları davam etdirir. XİN tərəfindən diplomatik korpus nümayəndələrinin Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndinə səfərinin təşkili də Azərbaycanın haqlı mövqeyinin təbliği baxımından mühüm addım idi. Ötən ilin Lələtəpə əməliyyatından sonra Cocuq Mərcanlı və ətraf yaşayış məntəqələrinin təhlükədən xilas olmasının ardınca prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə kənd ərazisində yenidənqurma və tikinti işlərinə başlanılıb ki, bu da həm beynəlxalq aləmə, həm də işğalçıya ciddi mesaj oldu.

Azərbaycan diasporu xarici siyasət idarəsi ilə paralel fəaliyyəti nəticəsində Qarabağ həqiqətlərinin yayılması istiqamətində xeyli uğurlar əldə edib. Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov deyib ki, Xocalı soyqırımının tanınmasında parla-

daşlıq Təşkilatı Parlament İttifaqı, dünyanın 15 ölkəsi parlamentləri və ABŞ-ın 26 ştatı tanıyıb, erməni vəhşiliyini pisləyib.

Diasporla iş üzrə Dövlət Komitəsindən bildirdilər ki, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması, Qarabağ münaqişəsinə və azərbaycanlıların tarix boyunca erməni təcavüzünə uğramasına ədalətli beynəlxalq qiymətin verilməsi Azərbaycan diasporunun qarşısında dayanan əsas məqsəd və vəzifələrdən biridir. Komitədən dedilər ki, bunun nəticəsi olaraq Xocalı soyqırımını tanıyan ölkələrin, nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların sayı da artır: "Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə başlayan "Xocalıya ədalət!" kampaniyası bu sahədə görülən işləri daha da sürətləndirib, səmərəsini artırıb". Onu da öyrəndik ki, təkə 2016-cı ildə Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması ilə bağlı dünyanın müxtəlif ölkələrində 200-dən çox tədbir keçirilib. Sevindiricidir ki, bu istiqamətdə türk və digər xalqların diaspor təşkilatları ilə əməkdaşlıq genişlənir.

Ancaq qüsurlarımızı da etiraf etməliyik. Azərbaycanın ABŞ-dakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Elin Süleymanovun sözləri ilə desək, Amerikada 200 mindən çox azərbaycanlı

Milli Məclisin sədr müavini Bahar Muradovanın sözlərinə görə, artıq təkə azərbaycanlıların deyil, başqa ölkələrin tanınmış ictimai-siyasi xadimlərinin də Xocalı soyqırımını ilə bağlı aparılan kampaniyanın önündə getmələri, Ermənistanın təcavüzkar siyasətini, insanlıq əleyhinə törətdiyi cinayətləri şiddətli şəkildə qınaması buna sübutdur: "Üstəlik də fevral ayının 20-də Dağlıq Qarabağda keçirilən "referendum"la bağlı dünya ictimaiyyətinin, beynəlxalq təşkilatların, ayrı-ayrı ölkələrin açıqlamaları Ermənistanın istəklərinə rəğmə, kifayət qədər kəskin və qınayıcı oldu".

Bütün bunlar bir mənzərəni ortaya çıxarır: Bakı ölkə prezidentinin dediyi kimi, artıq müdafiə deyil, hücum diplomatiyasına üstünlük verilir. Üstəlik, Azərbaycan hüquqi müstəvidə də işğalçı ilə savaş aparır. Prezident Administrasiyasının Hüquq-mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin İnsan hüquqlarının müdafiəsi məsələləri sektorunun müdiri, Azərbaycanın Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinə daimi nümayəndəsi Çingiz Əsgərovun sözlərinə görə, Azərbaycandan Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinə 2016-cı ilin aprel döyüşləri vaxtı Ermənistanın vurduğu ziyanla bağlı 700 ərizə göndərilib. Rəsmi Bakı işğal zo-

Aleksandr Lapşinin həbs edilməsi isə çoxlarına dərs olacaq.

Bu sahədə də problemlər var. Azərbaycanın hərbi prokuroru Xanlar Vəliyev deyib ki, Xocalı soyqırımını törətməkdə günahlandırılan 297 nəfərin siyahısı İnterpola göndərilisə də, indiyədək qatillərin heç biri saxlanılmayıb. Bu, Interpolun da siyasiləşməsinin göstəricisidir. Lakin Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanları çalışmaları davam etdirir. Qanunsuz olaraq Qarabağa səfər edənlər haqqında Respublika Prokurorluğunda cinayət işinin açılması da əcnəbiləri narahat etməyə bilməz. Hətta Lapşinin Kürdəxanı təcridxanasına salınmasından sonra ermənilər işğal zonasına turist cəlb etməyin mümkünsüz olacağını etiraf etməyə başlayıb.

Azərbaycanın haqlı mövqeyinin dünyaya çatdırılmasının yolu təkə siyasi toplantılardan deyil, həm də mədəni tədbirlərdən, Qarabağdakı dəhşətləri əks etdirən əsərlərin, filmlərin nümayişindən, Qarabağ xalqlarının, Qarabağ atlarının, Qarabağ tarixinin təbliğindən keçir. Dünya nəhəyə, qəbul etməlidir ki, ermənilər Qarabağa köç tarixini əks etdirən abidəni özləri məhv ediblər ki, onların Azərbaycan torpaqlarına gəlmə olduqları ört-basdır edilsin. Bu mənada erməni iddialarını ifşa üçün AMEA-nın Tarix İnstitutunun "İrəvan xanlığı. Rusiya işğalı və ermənilərin Şimali Azərbaycan torpaqlarına köçürülməsi" kitabının çapı və rus, ingilis, italyan, rumin dillərində yayılması da mühüm addımdır. Ancaq düşmən təbliğatını alt-üst etmək üçün həqiqətlərimizin dünya dillərində yayılmasında daha fəal olmaq lazımdır. Söz-söz ki, yeni medianın imkanlarından istifadə etməklə Qarabağ həqiqətlərinin operativ şəkildə dünyaya çatdırılması, işğalçı ölkənin cinayətlərinin yayılması istiqamətdə ciddi addımların atılmasına ehtiyac var. Unutmaq olmaz ki, səngərdə uğur qazanmaq üçün həm də informasiya savaşında düşməne qalib gəlməliyik. Təsədüfi deyil ki, internet medianının maliyyələşdirilməsi zamanı həqiqətlərimizin xarici dillərdə yayılmasında aktiv rol oynayan media resurslarına önəm verəcəyi KİV DF-nin rəhbərliyi tərəfindən bəyan olunub. Bu isə yeni medianın VƏTƏN UĞRUNDA savaşda daha aktiv fəaliyyətini stimullaşdırır və imkanlarını genişləndirən mühüm qərardir.

■ **Elsad PASASOY**
Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim etmək üçündür.

MUSAVAT

Son səhifə

N 50 (6664) 6 mart 2017

Sevgili əvəzinə elektroyorğan

EMNID (Erforschung der öffentlichen Meinung

Marktforschung - Nachrichten - Informationen - Dienstleistungen) institutu alman energetik kompaniyası olan E.On-un sifarişi ilə Avropa ölkələri vətəndaşları arasında maraqlı bir araşdırma keçirib. Araşdırma insanların öz donmuş ayaqlarını necə qızdırmaları ilə bağlıdır. İlk yerdə elektroyorğanlar gəlib. İkinci yerdə isə partnyorlardır.

Araşdırmaya 8 mindən artıq adam qatılıb. Almaniya, Böyük Britaniya, İtaliya, Çexiya, Rumıniya, İsveçrə, Türkiyə və Macarıstan ölkələri əhali arasında keçirilən araşdırma nəticəsində rəyi soruşulanların 28 faizi elektroyorğanı tərcih ediblər. Cəmi 25 faiz isə sevgilisini qucaqlayaraq isinmənin tərəfdarıdır. Yunanıstanda partnyor və qrelkanı respondentlərin 24 faizi tərcih edib. Macarıstanda 44 faiz, Rumıniyada isə 39 faiz elektrik cihazının köməyi ilə isinir. Britaniyalılar isə donmuş bədənlerini sevgililərinin köməyi ilə isidirlər.

Eşşək arısı xərcəngi sağaldır

Xərcəngin müalicəsində yeni ümid yaranıb. Alimlər yalnız Braziliyada rast gəlinən və "Polybia Paulista" adlandırılan eşşək arısı növünün xərcəngin müalicəsində böyük irəliləyiş ola biləcəyini iddia edir.

Alimlər həmin eşşək arılarının zəhərindən xərcəngə qarşı mübarizədə istifadə edə biləcəklərinə inanırlar. San-Paulo Universitetinin professorları eşşək arısının zəhərindəki "MP1" adlı maddənin xərcəngli hüceyrələrə yapışaraq onları məhv etdiyini iddia edirlər. Mütəxəssislər araşdırmaların hələlik ilkin mərhələdə

olduğunu və xərcəngin müalicəsində eşşək arısı zəhərindən istifadə etməyə üçün

hələ uzun müddət tədqiqatlara davam edəcəklərini açıqlayıblar.

Plastik əməliyyatlar beyni qocaldır

Alimlər sübut edib ki, plastik əməliyyatlar beyin qocalmasını sürətləndirir. ABŞ-da Kaliforniya universitetinin alimləri plastik əməliyyatların beyin üzərində təsirini araşdırıb. Araşdırma nəticəsində məlum olub ki, plastik əməliyyatlar beyin qocalmasını sürətləndirir.

Mütəxəssislərin sözlərinə görə, araşdırmada plastik əməliyyat olunmuş çoxlu sayda insan iştirak edib. Məlum olub ki, beyin plastik müdaxilədən sonra mimikaların yeni vəziyyətinə dərhal uyğunlaşa bilmir. Beyin yeni zahiri görkəmə uyğunlaşmaqda aciz olur. Bu isə xəstələrdə sinir pozulmalarına və uzun sürən depressiyaya səbəb olur. Bir müddət sonra beyin qocalma proseslərinin sürətlənməsi qeydə alınıb. Kaliforniya Universitetinin əməkdaşları onu da sübut edib ki, gəncleşmək məqsədilə edilən istənilən cərrahi müdaxilə və ya əməliyyatlar beynə mənfi təsir edir, o cümlədən, iş qabiliyyətini də aşağı salır.

Qışda qadınların başına bunlar gəlir...

İndiana Universitetinin mütəxəssisləri maraqlı araşdırma edib. Araşdırma göstərib ki, qışda qadınlar daha aqressiv olurlar. Buna səbəb isə günlərin qısalması göstərilir.

Xamyaklar üzərində aparılan araşdırma göstərib ki, qadınların hormonal mexanizmi onların aqressivliyini şərtləndirən əsas amildir. Kişi orqanizmində isə aqressiya başqa mexanizmlə idarə olunur.

Bioloq Nikki Rendunun fikrincə, bu araşdırma gələcək tədqiqatlar üçün baza rolunu oynayacaq. Belə ki, qadın orqanizmində sutkanın qaranlıq zamanında melatonin artır, sutkanın işıqlı zamanlarında isə azalır. Bu isə qadınların davranışını şərtləndirir. "Cinsi hormonlar qadın və kişilərdə aqressiya üzərində nəzarətin təmin edilməsində mühüm rol oynayır", - deyə bioloq vurğulayıb.

QOÇ - Özü-nüzdən böyüklərin və nə vaxtsa sizə yaxşılıq edənlərin üzünə ağ olmayın. Unutmayın ki, atalar "su gələn arxa bir də gələr" deyib. İkili düşüncələrdən xilas olmağa çalışın.

BUGA - Potensial enerjinizin zəifləməsi fəaliyyətinizin passivləşməsinə rəvac verir. Buna baxmayaraq, bürcünüzə xas olmayan mistikaya meyl etməməlisiniz. Kənardan dəstək əldə etməyə çalışın.

ƏKİZLƏR - Köməyə böyük ehtiyacınız olduğunu gören Göy qübbəsi xidmətinizdə duracaq. Belə ki, nahardan sonra etibar etdiyiniz adamlardan dəstək alacaqsınız. Onları aramaqla məşğul olun.

XƏRCƏNG - Ümumi gərginliyi nəzərə alıb gün ərzində ehtiyatlı taktikalardan istifadə etməlisiniz. Hər hansı mübahisə və hiyləgərlik müsbət nəticə verməyəcək. Riskli işlərdən uzaq olun.

ŞİR - Ulduzlar gün ərzində külli-ixtiyarı özünüzə verəcək. Bu səbəbdən də atduğunuz addımlara, verdiyiniz qərarlara diqqət yetirməlisiniz. Nahardan sonra maraqlı hadisələrin şahidi olacaqsınız.

QIZ - Fəaliyyət göstərdiyiniz yerlərdə iş yoldaşlarınızla münasibətləri yaxşılaşdırın. Kiminsə yersiz atmacalarına əhəmiyyət verməyin. Saat 13-dən sonra daxili süstlüyünüz səngiyəcək.

TƏRƏZİ - Məhəbbət və nifrət! Gün ərzində bu iki amildən maksimum istifadə edəcəyiniz gözlənilir. Amma yaxşını kimə, pisi kimə yönəldəcəyinizi özünüz təyin edin. Səhhətinizə də fikir verin.

ƏQRƏB - Yeni işgüzar əlaqələrə başlamaq üçün uğurlu ərəfədir. Amma aldanma ehtimalınızın olacağını göz önünə gətirib ehtiyatı da əldən verməməlisiniz. İşdə məsuliyyətinizi hiss edin.

OXATAN - Maddi durumunuzu yaxşılaşdırmaq üçün geniş imkanlarınız var. Təxminən saat 12-dən etibarən bu yönümdə əzmkarlığınızı artırmaqlısınız. Bu gün başqalarının rəyini ciddi qəbul etməyin.

OĞLAQ - Səhhətiniz qaydasında olduğuna tam əminsizsə, ən ciddi işlərin həllinə başlamağa dəyər. Saat 17-yə qədər böyük perspektivdən xəbər verən sövdələşmələrdə iştirakiniz ləbüddür.

SUTÖKƏN - İxtiyarınızda olan bu təqvimdə əsasən emosiyalarınızı buxovlamalı, qeyri-ciddi işlərinizi təxirə salmalıyıq. Ümumiyyətlə, ətrafda hər şeyin sabit olması üçün əzmkarlıq göstərməlisiniz.

BALIQLAR - Özünüzə aparıcı şəxs kimi təqdim etməyin. Yoxsa ətrafdakıların ikrahını qazana bilərsiniz. Hər halda, obyektiv fikirlərə də qiymət verməlisiniz. Riskli qərarlardan yayın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Ömrünüzü 7 il uzatmaq öz əlinizdədir

Almaniyanın Saarland Universitetinin professorlarının apardıqları araşdırmalar gündə 25 dəqiqə sürətli yeriməyin ömrü 7 il uzatdığını ortaya çıxarıb. Araşdırmada yaşları 30-60 arasında olan və heç idman etməyən onlarla insan iştirak edib. Onlara 6 ay ərzində mütəmadi olaraq gündə 25 dəqiqə yerimək tapşırılıb. 6 aydan sonra həmin insanların qan testləri daha sağlam bir orqanizmdən xəbər verib. Alimlər bildirirlər ki, idman ömrü 3 ildən 7 ilə qədər uzadır.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "B-Z" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100